

24 Kasım 2024

umut

kendine
Gölümse
Vakfı

UMUT

UMUT

Eğitim dergisi

Sayı 1 / Kasım 2024

Editör

Seren EREN KARAÇAY

Tasarım

Seren EREN KARAÇAY

İrem DEMİR

Hukuk Danışmanı

Elif BABAN

Adres: Adres: Acıbadem Mahallesi Çeçen Sokak
Akasya Kent Etabı 25A/ A1 Blok Daire:41
Üsküdar/İstanbul

Bilgi/İletişim

info@kendinegulumse.org.tr

Yazarlar

Tülin Şener - Elif Baban - Seren Eren Karaçay -
Enver Çetinkaya - Halil Yavaş - Mehmet Emin
Sürer - Eda Kaval - Kübra Nur Uçar - Tolga
Topçubaşı - Alaattin Enes Cici - Elif Merve Şimşek
- Sabır Ekinci - Büşra Albudak - Aysu Deniz
Durmaz

Haydi Umutla Gülümse Programı Uygulama sürecinde çalışmalarımıza destek olan Kozluk İlçe Milli Eğitim Müdürü Mehmet Nezir Sevim'e ve Sason İlçe Milli Eğitim Müdürü Veysi Bozkurt'a gösterdikleri desteklerden ötürü teşekkür ederiz.

Bu dergi Kendine Gülümse Vakfı tarafından Haydi Umutla Gülümse Programının tanıtımı ve yararına, alan uzmanları ve eğitimcilerin katkılarıyla hazırlanmıştır. Dergide yer alan yazı, makale, fotoğraf ve illüstrasyonlar elektronik ortamlar da dahil olmak üzere katkı sağlayanların yazılı izinleri dahilinde kullanılabilir.

Editörden

Değerli Okurlar,

Kendine Gülümse Vakfı olarak 2022 yılından beri resmi olarak çeşitli program ve projelerle sahada yer alıyoruz. Yaptığımız bütün çalışmalara çocukların zihinsel, bedensel ve psikolojik sağlıklı oluş hallerini desteklemek amacıyla başladık ve sahada en büyük desteği öğretmenlerimizden aldık. Bu zamana kadar yaptığımız bütün çalışmaların, tanışmaların, dostlukların bir hatırası olarak bu dergiyi hazırlamak için yola çıktık. Yaklaşık bir senelik bir çalışmanın ürünü olarak hazırladığımız bu yayını sizlerle buluşturuyor olmak çok heyecan verici! Eğitim, psikoloji, teknoloji, beslenme, sanat üzerine öğretmenlerimiz ve diğer alan uzmanlarının hazırladığı yazılarımız artık siz değerli okurlarımıza emanet.

Kendine Gülümse Vakfı olarak gösterdiğiniz desteklerden ötürü teşekkür ederiz.

Seren EREN KARAÇAY
Genel Sekreter

Kendine
Gülümse
Vakfı

İÇİNDEKİLER

4	Vakıf Başkanından	42	Yeni Neslin Ebeveyni Olmak
5	Hikayemiz	44	Ne İzlemeli?
6	Haydi Umutla Gülümse Programı	46	Eğitsel Oyunlarla Öğreniyorum
11	Çocuk Katılımı	49	İrade Terbiye Edilir Mi?
14	Çocuğun Üstün Yararı	52	Okuma Köşesi
15	Kendini Keşfetmek Her Çocuğun Hakkıdır!	55	Fotoshiki Bulmaca
17	Ahmet Güneştekin- Röportaj	56	Birlikte Kukla Yapalım
22	Kuyudaki Yusuf	59	Sence Kendine Gülümse Nedir?
25	Yaşayan Müze; Akran Zorbalığı		
29	20 Yıllık Eğitim Emektarı; Kasım Ekin- Röportaj		
32	Vakıftan Haberler		
36	Çocuklarda Beslenme ve Zeka Gelişimi		
38	Eğitimde Yapay Zeka		
40	Ailecek Ne Oynayalım		

VAKIF BAŞKANINDAN;

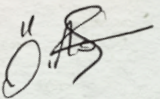
Diş Hekimi Özlem BOLKAN
Vakıf Kurucusu/Başkanı

Meslek hayatımda edindiğim tecrübelerden yola çıkarak, çocuk yaşlarda edinilen sağlıklı alışkanlıkların önemli kazanımlar sağladığını gördükçe bu alana yöneldim, üzerinde çalıştıkça alan benim için beslendiğim, paylaşmaktan sevinç duyduğum ve gönüllüsü olduğum bir yaşam biçimine dönüştü. Dünya Sağlık Örgütü'nün "Sağlıklı olmak sadece hasta olmama hali değil; zihinsel, psikososyal, bedensel iyi olma halidir." Şeklindeki tanımını gerçekleştirmek bu tanımın istediklerimle örtüşmesi bana cesaret ve ilham kaynağı oldu. Böylece her çocuk sağlıklı yaşam becerileri kazanmalı ve kendi potansiyelini keşfedebilmeli inancından hareketle Kendine Gülümse Vakfı'nın temelleri atılmış oldu.

Vakıf bünyesinde öncelikli hedeflerim, sağlıklı oluşun sağlıklı alışkanlıklarla mümkün olacağı farkındalığını yaratmak, disiplinler arası çalışmak ve evrenseli gözetmek, bu da beraberinde saha uygulamalarımızın zihinsel, psikososyal, bedensel alanda iyilik halinin desteklemesine olanak sağlamakta. Öğretmenlerimizle çıktığımız bu yolculukta bizlerde üretmek ve paylaşmak için heyecan duyuyoruz. Kendine Gülümse Vakfı olarak bilgileri sahada, yoğun duygularla ve bilimsel verilerin ışığında öğretmenlerimizin öğretmenlik mesleğindeki yetkinliklerinden güç alarak deneyimlemeye devam ediyoruz. Yaptığımız çalışmalarda deneyimlerimizle etkin eğitimi buluşturuyor ve sağlıklı yaşam becerilerini hayata geçirmeyi hedefliyoruz.

Öğretmenlerimizin öğrencileri üzerindeki etkisine, çocukların bizleri sevinçle karşılayıp içtenlikle kendilerini ifade edip, bizlerin onlara ulaşan emeklerini fark edip kıymet verdikçe, onların asil duygularına şahit oldukça niyetimize kendini yakın hissedenlerle birlikte el ele yürüyüp, çocuksu neşelerin yol göstericiliğinde büyük küçük herkese "Kendine Gülümse" diyoruz.

Emeği geçen tüm öğretmenlerimize bizlere alan açan eğitimcilere çok teşekkür ediyorum.

Özlem BOLKAN

H İ K A Y E M İ Z

Kendine Gülümse Vakfı çocuklara, zihinsel, bedensel ve duygusal olarak öz bakım alışkanlıklarını kazandırarak, onların tam bir iyilik hali içinde olmalarını destekleyecek faaliyetler yürütmek üzere 2022 yılında Diş Hekimi Özlem BOLKAN tarafından kuruldu.

“Her çocuk biriciktir, kendini keşfetmek her çocuğun hakkıdır.” Sloganıyla dezavantajlı bölgelerde yaşayan ilkokul öğrencilerine yönelik hazırladığımız Zihinsel Gelişim, Duygusal Farkındalık ve Bedensel Koruma modüllerinin saha uygulamalarını idealist ve umudumuza ortak olan gönüllü öğretmenlerin liderliğinde gerçekleştiriyoruz. Gönüllü öğretmenlerimizin kişisel ve mesleki anlamda gelişimlerine destek sağlamak amacıyla uzman eğitimcilerle bir araya gelebilecekleri bir öğrenme alanı oluşturuyoruz.

- Çocukların, zihinsel gelişim, duygusal farkındalık ve bedensel koruma alanlarında beceri kazanarak sağlıklı ve öznel iyi oluş halini desteklemek,
- Dezavantajlı bölgelerde bulunan okullardaki öğrencilere uygulama kapsamında ihtiyaç duyacağı materyalleri temin etmek,
- Çocukların kendi yeteneklerinin farkına varması konusunda sosyal çevresinde farkındalık yaratmak,
- Çocukların zihninde yeni ufuklar açarak öğrenme ile barışık hale getirmek, bilgi ve yaşam arasında bağ kurabilmesini sağlamak amacıyla destekleyici, bilimsel dayanağı olan içerikler üretmek,
- Öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu konular başta olmak üzere kişisel ve mesleki anlamda gelişimlerine katkı sağlamak,
- Ölçme ve değerlendirme çalışmalarıyla öğrencilerdeki değişim ve gelişimi bilimsel verilere dayandırarak literatüre katkı sağlamak için

Varız.

Haydi Umutla Gülümse

Kendine Gülümse Vakfı olarak, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) "Sağlıklı olmak sadece hasta olmama hali değil, zihinsel, psikososyal ve bedensel iyi olmak halidir." Şeklinde tanımladığı sağlık tanımını referans alarak çocukların iyi olma halini desteklemeyi amaçlıyoruz. Bu hedefle çıktığımız yolculukta içerikler üreterek aynı zamanda bu içeriklerin sınıf ortamında uygulanabilir olması için materyal temini sağlıyoruz.

Çocuklara, zihinsel, bedensel ve duygusal olarak öz bakım alışkanlıklarını kazandırarak, onların iyilik hali içinde olmalarını destekleyecek faaliyetler yürütmek amacıyla gönüllü öğretmenler liderliğinde saha uygulamaları yapıyoruz.

Haydi Umutla Gülümse Programı (6-10 yaş) ilk olarak 2021 Eylül-2022 Haziran arasında Kozluk İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan protokol kapsamında 14 öğretmen ve 350 öğrenci ile uygulanmaya başlandı. Program kapsamında Kozluk'ta bulunan bir ilkokula Akıl ve Zeka Oyunları sınıfı yapıldı. Program kapsamında 14 öğretmene zihinsel gelişim, duygusal farkındalık ve bedensel koruma modülleri ile alakalı eğitimler verildi. Program kapsamında her öğretmene materyal desteği sağlandı. 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında ise program kapsamında Kozluk İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sason İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile protokol yapıldı. Programa Kozluk ilçesinden 21, Sason ilçesinden 19 öğretmen dahil edildi. Program kapsamında öğretmenlere eğitim ve materyal desteği sağlanarak 650 çocuğa ulaşıldı. 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı sonunda uygulayıcı öğretmenlerle İstanbul'da bir araya gelinerek bir yaz buluşması gerçekleştirildi. Yaz buluşmasında öğretmenlerden oluşan ekiplerle birlikte program içeriği güncellendi ve materyal kapsamı artırıldı. 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında ise program 13 ilden 87 öğretmen ve 1743 çocuk ile uygulanmaya başlandı. Öğretmenlere ve öğrencilere materyal ve eğitim desteği sağlandı.

Zihinsel Gelişim Modülü

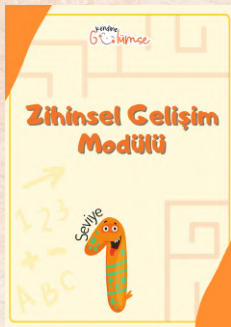
Vakıf olarak Dünya Sağlık Örgütü'nün sağlık tanımındaki zihinsel gelişimin önemine yönelik vurguyu dikkate alarak bu konuda çalışmalar yürütmeyi önemsiyoruz. Çocukların zihinsel gelişimini desteklemek amacıyla bilimsel verilerin ışığında belirlenen kazanımları hedef alan akıl ve zekâ oyunlarını çalışmalarımızda araç olarak belirledik. Ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde akıl ve zekâ oyunlarının çocukların dikkat, hafıza, odaklanma, problem çözme, analiz etme, strateji geliştirme, karar verme, uzamsal algı gibi zihinsel becerilerini geliştirdiğine yönelik kanıtlar bulunur.

Programa dahil olan gönüllü öğretmenlere modül sorumlularımız tarafından zihinsel gelişim modülü eğitici eğitimi verilir. Eğitim süreci sonunda, uygulama süreci için öğretmenlere zihinsel gelişim kitapçığı ile akıl ve zekâ kutu oyunları materyalleri teslim edilir.

Uygulama sürecinde, uygulayıcı öğretmenlerle yüz yüze ve çevrim içi ortamda belirli dönemlerde bir araya gelerek süreç hakkında fikir alışverişinde bulunuyoruz. Süreç boyunca öğrenciler ulusal müsabakalara katılımlarını sağlamak için uygulama süreci devam ettirilir.

Kitapçıklarımız;

1.Sınıf Öğrenci Kitapçığı

2.Sınıf Öğrenci Kitapçığı

3.Sınıf Öğrenci Kitapçığı

4.Sınıf Öğrenci Kitapçığı

Duygusal Farkındalık Modülü

Çocukların duygu okuryazarlığı konusunda gelişmelerini, duyguların adlandırmayı ve anlamlarını bilmeyi, duyguları anlamlandırabilmeyi, zorlayıcı duygular ve iyi hissettiren duygular arasındaki farkı öğrenmeyi, zorlayıcı duygular ile baş etme metotlarını öğrenmeyi ve deneyimlemelerini, duygu, beden ve zihin arasında bağlantı kurmayı deneyimlemelerini hedefliyoruz.

Duygusal farkındalık modülü süresince ve sonrasında, öğrencilerin kendileri ve birbirleriyle olan duygusal etkileşimlerinin dönüştürülmesi ve bu dönüşümün okul kültürüne dahil edilmesini hedefliyoruz.

Programa dahil olan gönüllü öğretmenlere, modül sorumlularımız tarafından duygusal farkındalık modülü eğitici eğitimi verilir. Eğitim süreci sonunda, uygulama süreci için modül kazanımlarını içeren duygusal farkındalık kitapçığı materyalleri öğretmene teslim edilir. Masal, oyun, meditasyon, nefes egzersizi, sanat terapisi gibi çalışmalardan yararlanıyoruz.

Uygulama sürecinde, uygulayıcı öğretmenlerle yüz yüze ve çevrim içi ortamda belirli dönemlerde bir araya gelerek süreç hakkında fikir alışverişinde bulunuyoruz.

Kitapçıklarımız;

Duygusal Farkındalık Modülü
1.Sınıf Öğrenci Kitapçığı

Duygusal Farkındalık Modülü
2.Sınıf Öğrenci Kitapçığı

Duygusal Farkındalık Modülü
3.Sınıf Öğrenci Kitapçığı

Duygusal Farkındalık Modülü
4.Sınıf Öğrenci Kitapçığı

Bedensel Koruma Modülü

Bedensel koruma modülü çalışmalarıyla çocukların bedensel gelişimlerini, sağlıklı beslenme farkındalığını desteklemeyi, öz bakım alışkanlıklarının önemini fark ettirmeyi ve alışkanlık kazandırmayı, ağız ve diş sağlığına dikkat etmelerini, bedenlerinin bütünlüğünü fark etmelerini, sevmelerini ve korumalarını, fiziksel iyilik halini desteklemeyi amaçlıyoruz.

Programa dahil olan gönüllü öğretmenlere, modül sorumlularımız tarafından bedensel koruma modülü eğitici eğitimi verilir. Eğitim süreci sonunda, uygulama sürecinin ilk bölüm kazanımlarını içeren kukla videoları öğretmenlerle paylaşılır. Uygulayıcı öğretmen haftanın belirli saatlerinde öğrencilere videoları izlettirir. Video izleme sürecinden sonra tüm öğrencilere "öz bakım çantası, boy cetveli, kişisel rutin çizelgesi" materyalleri gönderilerek öğrencilerin öz bakım alışkanlıklarını yerine getirebilmesini desteklenir. Modül sonunda, öğrencilerde öz bakım becerilerini alışkanlık haline getirmeyi hedeflediğimiz alışkanlık kitabı dağıtılır. Uygulama sahalarımızda modül kapsamında seyyar tiyatro ekibimizle öğrencilerle bir araya geliyoruz.

Kitapçıklarımız ve Materyallerimiz;

Bedensel Koruma Modülü
Alışkanlık Ajandası
seviye 1-2

Bedensel Koruma Modülü
Alışkanlık Ajandası
seviye 3-4

Bedensel Koruma Modülü
Öz Bakım Çantası
(Tırnak makası, diş fırçası ve diş macunu)

Bedensel Koruma Modülü
Çene Modeli ve Diş Fırçası

Çocukların kendini keşfetme yolculuğunda
sürdürülebilir bir destek için

BAĞIŞÇIMIZ OLUN

Bağış Yap

Bağış Yap

Çocuk Katılımı

YAZAR

**PROF. DR. TÜLİN
ŞENER**

Çocuk katılımı kavramı, çocukların kendi yaşamlarıyla ilgili kararlar alma süreçlerine etkin bir şekilde dahil olmaları anlamına gelmektedir. Bu kavram, sadece çocukların haklarını savunmakla kalmaz, aynı zamanda onların görüşlerini, gereksinimlerini ve isteklerini anlamaya çalışarak toplumsal ve bireysel düzeyde daha sağlıklı bir gelişim süreci yaratmayı amaçlar. Çocukların katılımı, toplumların geleceğine yapılan önemli bir yatırımdır.

Çocuklar görüşlerini ifade etmeyi, başkalarıyla görüş alışverişinde bulunmayı, sorumluluk aldıkları etkinliklerde kendi görüşlerine göre hareket edebilmeyi ancak aynı zamanda toplumsal çevrelerine uygun şekilde hareket etmelerini sağlayan becerileri kolayca öğrenebilirler. Çocuklara sorumluluk ve yetki verildiğinde yerel, ulusal ve hatta uluslararası toplulukları etkileyebilecek sorunları çözmeye yardımcı olmak için iş birliği yapmaya ve aktif bir rol oynamaya oldukça hevesli ve daha da önemlisi yeteneklidirler.

Çocukların karar mekanizmalarına katılım düzeylerini bir merdiven modeli ile betimleyen Roger Hart, çocukların yetişkinlerle çalışırken sahip olabilecekleri farklı iş birliği derecelerini bu merdivenin basamaklarına göre ayrıntılı biçimde betimlemektedir. Hart (2016)[1], çocuklarla çalışan yetişkinlerin sıklıkla yaptığı hataları vurgulayarak ne yapılması gerektiğinden çok ne yapılmamasının altını çizdiği katılım merdiveninde ilk üç basamağı "göstermelik katılım" olarak tanımlamaktadır.

Çocukları onları ilgilendirmeyen konu ya da durum-

larda, ne yaptıklarına ve neden orada bulunduklarına ilişkin en ufak bilgilerinin dahi olmadığı çeşitli etkinliklere katmayı içeren zorlama ya da manipülasyon; sadece sevimli oldukları ya da ortama neşe ve enerji kattıkları için yer aldıkları dekor olarak kullanma; ve son olarak yine çocuklara "söz hakkı tanındığı ancak ne konu seçiminde ne de konunun nasıl başkalarına iletileceği hakkında görüşlerine başvurulmadan oluşturulmuş etkinliklerde (örneğin yetişkinler tarafından kurulmuş sözde çocuk meclisleri) maskotluk yapmaları merdivenin ilk üç basamağıdır ve gerçek katılım modelleri olarak kabul edilemezler. Merdivenin üst seviyeleri çocukların bilgilendirilerek ve görüşleri alınarak etkinliklerde yer almalarından, kendi görüş ve önerilerini yetişkin rehberliği doğrultusunda geliştirebilecekleri basamaklara uzanır ancak bu, bir çocuğun her zaman en yüksek yeterlilik seviyesinde katılması gerektiği anlamına gelmemektedir. Hart (2016), önemli ilkenin "seçim" olduğunu savunur. Herhangi bir program, herhangi bir çocuğun en yüksek yetenek seviyesinde katılmayı seçme fırsatını en üst düzeye çıkarmak için tasarlanmalıdır. Burada altı çizilmesi gereken önemli konu, yukarıda da belirtildiği üzere çocukların bulunduğu gelişim düzeyleri ile olgunlaşma kapasiteleridir. Çocukların çevrelerine ve temel insan haklarına duyarlı yetişmeleri önemli görünmekle birlikte, çocukların kendi kapasiteleri ve istekleri doğrultusunda etkinliklerde yer almaları önemlidir.

[1] Hart, R. (2016). (Çev.: T.Şener). Çocukların Katılımı: Genç Yurttaşları Toplum Kalkınması ve Çevre Korumasına Dahil Etmenin Teori ve Pratiği. Ankara: Nobel Yayınevi.

Çocukların katılımını destekleyecek en önemli toplumsal çevre ailedir. Çocukların aile içindeki özellikle de onları doğrudan ilgilendiren konulardaki kararlara dahil edilmesi önemlidir. Bu yolla çocuklar yalnızca görüşlerinin değerli olduğunu hissetmekle kalmayacak, aile içi dinamiklerin de güçlenmesine katkıda bulunacaktır. Aile içinde karşılıklı etkileşime dayalı olarak kurulan bu diyaloglar ailelerin çocuklarıyla olan ilişkilerini güçlendirmektedir. Diğer yandan çocukların toplumsal olaylara ilişkin görüş bildirmeleri, genç nesillerin temel bireysel haklarını koruma ve toplumsal sorunlara duyarlı olmalarını desteklemek açısından çok önemli görünmektedir. Katılım, demokratik değerlerin öğrenilmesinde önemli bir araçtır; çünkü çocuklar, karar süreçlerine katıldıkça, eşitlik, adalet ve sorumluluk gibi değerleri içselleştirirler. Bunun yanında, çocukların toplumda aktif bireyler olarak yetişmeleri, onların gelecekte demokrasi süreçlerine daha bilinçli katılan aktif vatandaşlar olmalarını da sağlar.

Aile dışındaki en önemli toplumsallaşma alanı ise çocuğun zamanının çoğunu geçirdiği yerler olan okullardır. Çocukların eğitim süreçlerinde, okul yönetimi ve öğretmenleriyle birlikte okuldaki çeşitli konular ve kurallarla ilgili kararlar alması, onların eğitimle ilgili gereksinimlerini ve beklentilerini daha iyi anlamayı sağlar. Çocukların sınıflarda ve okulun genelinde kendi öğrenme gereksinimlerini ve beklentilerini ifade edebilecekleri ortamlar yaratıldığında, daha etkin bir öğrenme süreci sağlanabilir. Çocuk katılımının öğrencilerin akademik başarıları, öğrenmeye yönelik ilgi, istek ve motivasyonları üzerindeki olumlu etkilerini ortaya koyan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Araştırmalar, çocukların okul kararlarına katılımının, okul iklimi üzerinde önemli etkiler yarattığını ve aynı zamanda merak, özgüven, özyeterlik gibi duyguları açığa çıkararak derslere olan ilgilerini güçlendirdiğini göstermektedir. Katılım süreçlerinin aktif olduğu okullarda, öğrenciler genellikle daha huzurlu ve güvenli bir ortamda eğitim alırlar. Bu tür okullarda, çocuklar birbirlerine daha saygılı ve empatik bir tutum sergilerler, bu da okulda şiddet oranlarını düşürür ve pozitif bir öğrenme ortamı oluşturur. Diğer yandan çocuk katılımının çeşitli sosyal, psikolojik ve eğitimsel etkilerinden söz etmek gerekmektedir. Çocukların görüşlerinin dikkate alınmasının, onların eleştirel düşünme becerilerini ve

Problem çözme yeteneklerini geliştirdiği kadar sosyal becerilerini, empati duygularını ve iş birliği yapma yetilerini güçlendirmede katılımın etkisi büyüktür. Ayrıca, çocukların katılımı duygularını düzenleme becerilerini geliştirir, çünkü çocuklar, farklı fikirler arasında denge kurmayı ve hoşgörü geliştirmeyi onlara söz hakkı verilen grup çalışmaları içinde daha fazla öğrenmektedirler. Çocuklar sınıf kurallarının konulması, sınıf/okul temsilcisinin seçilmesi ve görevleri ya da öğrenme hedeflerinin belirlenmesi gibi etkinliklerde görüş bildirdiklerinde ve bu görüşlerin dikkate alındığını hissettiklerinde aidiyet duyguları da artmaktadır. Dolayısıyla çocuklara okullarında ya da mahallelerinde karşılaştıkları sorunlarla ilgili ne düşündüklerini sormak ve sorunları değiştirebilmenin yollarını birlikte araştırmak, uygun rol ve görev dağılımlarıyla bu yollarda yetişkin rehberliğiyle birlikte sorumluluk alma fırsatı vermek önemli görünmektedir.

Çocuk katılımıyla ilgili çalışmalarda katılımın önündeki engeller de sıklıkla tartışılmaktadır. Bu engeller arasında aileler kadar okul sisteminin de katılıma yeterince açık olmaması, öğretmenlerin çocukların görüşlerini ciddiye almamaları ve okul kültürünün katılımı destekleyici nitelikte olmaması sayılabilir. Ayrıca, çocukların yaşları ve gelişimsel düzeyleri katılım süreçlerini etkileyebilir. Küçük yaş gruplarındaki çocukların, karar alma süreçlerine dahil edilmesi daha zor olabilir. Kimi zaman yasal olarak alınması gereken izinler, bürokratik işlemler gibi nedenler de önemli bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu tür zorluklar, katılımın uygulanabilirliğini ve etkinliğini sınırlayabilir. Böylesi durumlarda okul yönetiminin ve öğretmenlerin tutumu, ailelerle kurulacak iş birliği, çocuklarla doğru ve etkili iletişim yollarının kullanılması kritik öneme sahiptir.

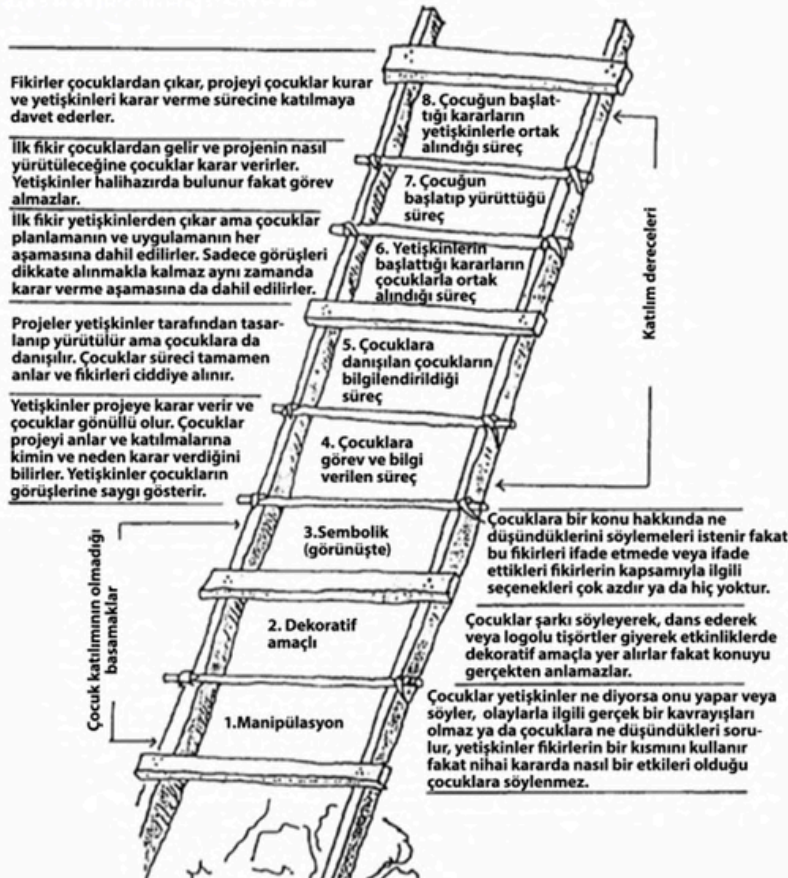
Dolayısıyla okulların öğrenci ve çocuk katılımını destekleyici mekanizmalara sahip olması bu zorlukların üstesinden gelmede oldukça yol gösterici olmaktadır. Örneğin, çocukların görüşlerini içten bir şekilde dinlemek ve bu görüşlere her koşulda değer vermek gerekmektedir. Katılım konusunda önemli bir vurgu da değişik becerilere sahip çocukların birbirlerinden öğrenme kapasiteleridir. Akranlar arasındaki etkileşim daha büyük gelişim fırsatları sunmaktadır çünkü akran ilişkileri çift yönlü alışverişe olanak tanır. Bu, her bireyin kendi ilgi, beceri ve motivasyonu ile ilişkilidir. Herkesten aynı düzeyde katılım beklemek doğru değildir. Yaşa, cinsiyete, toplumsal bağlama ve bireysel yeteneklere göre kişinin ortaya koyacağı etkinlikler farklılıklar gösterecektir. Tüm çocukların katılımını mümkün kılacak programlar tasarlamak için kişinin çocukların gelişim düzeylerinin ve kültür, sosyal sınıf

ve toplumsal cinsiyet bağlamlarının ötesine gitmek gerekmektedir. Çocukların birey olarak düşünüş ve davranış şekillerindeki farklılıkların da bilincinde olmak onlar için daha uygun programlar hazırlamayı sağlar. Bu koşullarda çocukların dil yeterlikleri, gelişimsel düzeyleri, yaşları, sosyo-kültürel ardaşları, yetenek ve ilgileri dikkate alındığında her bir çocuğun aynı düzeyde katılım gösteremeyeceği bilinmeli ve bu temel özellikler dikkate alınarak, çocukların bireysel özelliklerine uygun katılım modelleri oluşturulmalıdır. Her çocuk en üst düzeyde katılım göstermek zorunda değildir. Önemli olan kendi isteği doğrultusunda yapabileceklerini güven duygusu içinde ortaya koymasına fırsat yaratacak alanlar açabilmektir.

Sonuç olarak, aileler ve okullar başta olmak üzere toplum, çocuk katılımını sağlamak için çeşitli yöntemler kullanabilirler. Bu süreç, çocukların sadece eğitimle ilgili değil, sosyal beceriler, sorumluluk ve özgüven gibi alanlarda da gelişmelerine katkıda bulunur. Katılım, çocukları daha bilinçli, özgüvenli ve toplumsal sorumluluk taşıyan bireyler olarak yetiştirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Tablo 1 : Çocuk Katılım Merdiveni

Çocuk Katılım Merdiveni

Kaynak: Hart, R. (2016). (Çev.: T.Şener). Çocukların Katılımı: Genç Yurttaşları Toplum Kalkınması ve Çevre Korumasına Dahil Etmenin Teori ve Pratiği. Ankara: Nobel Yayınevi.

Çocuğun Üstün Yararı

YAZAR

AV. ELİF BABAN

Kendine Gülümse Vakfı, evrensel çocuk hakları prensipleri ve evrensel standartlarına dayanarak hak temelli bir yaklaşımla çocukların iyi olma hallerini desteklemeye yönelik faaliyetlerini tasarlamakta ve gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda faaliyetlerimiz, çocukların yüksek yararını önceliklendirmeyi ve çocuğu ilgilendiren her türlü kararda çocuk katılımını sağlamayı hedeflemektedir. Vakfımız, çocuğu merkeze alan faaliyetlerini yürütürken ve vakıf amacına yönelik her türlü iş ve işlemleri gerçekleştirirken dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin tarafsız davranma ilkesiyle hareket etmektedir.

“Kendini Keşfetmek Her Çocuğun Hakkıdır.” inancıyla çocukların sahip olduğu hakları ve kendini keşfetme yolunda esas olanın kendinde bu potansiyelin varolduğunu fark etmesine (bunun yetişkinlikte sağlıklı alışkanlıklara dönüşmesi için bilgi, beceri, tutum oluşturmaya yönelik alan açılması ve etkinlik ve materyal hazırlanması gibi.) olanak sağlar.

Vakfımız, çocuğu objektif bir bakış açısıyla tanıyan ve yüksek menfaatini ilke edinen sınıf öğretmeni / eğitimciler liderliğinde “kendini keşfetme” ortamına alan açmaktadır. Vakıf bu amacıyla, Çocuğu tanıyan ve onu kabul eden yetişkin görevini üstlenen öğretmenin sınıf ortamında “kendini keşfetme” alanını açmasıyla, hem bireysel olarak çocuk için hem de sınıf ortamına sunulmasıyla sınıf

topluluğuna etkisi bakımından çocuğun sosyal çevresi için sağlıklı ve güvenli bir alana sahip olmalarını desteklemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun temel ilkelerine ilişkin bölümünde, Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesinin temel prensiplerinde çocuğun yüksek menfaati ilkesine değinilmiş olup çocuğun fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarının öncelikli olarak gözetilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bunların yanı sıra, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi’nin 3. Maddesi uyarınca, çocuklara ilişkin faaliyetlerinde çocuğun yüksek yararının temel olduğunu ve faaliyetlerin bu kapsamda yürütülmesi gerektiğinin sivil toplum kuruluşlarının yükümlülükleri arasında saymıştır.

Aslında, Dünya Sağlık Örgütü’nün tanımında belirtilen “zihinsel, psikososyal ve bedensel iyi oluş hali” ifadesi bu noktada çocuğun yüksek menfaatıyla amaçlanan varış noktasıyla paralellik göstermektedir.

Kendine Gülümse Vakfı, vakıf amaçları ve bu amaçlar doğrultusunda yürüttüğü faaliyetlerde çocuk haklarının evrensel temel prensiplerinden yola çıkarak çocuk haklarına ve menfaatlerine öncelik tanınması ve çocuğun akranlarıyla aynı haklara sahip olduğunu hissettirecek psikolojik sağlamlığına öncelik tanınması gerektiğini vurgulamaktadır.

“Kendini Keşfetmek Her Çocuğun Hakkıdır.”

insan ömrü doğumdan ölüme -görece- uzun bir süreden ibaret. Yaşam hatırlanan kısmıyla bir kere yaşanıyor. Yolculuk aynı zamana, aynı mekâna, aynı kişilere denk gelerek sadece bir kez tek yöne yapılıyor. Hayat bir nevi kendini bulma ve keşfetme yolculuğundan ibaret. Bu keşif ne kadar erken olursa o kadar iyidir. Peki herkes aynı şartlarda mı Dünyaya geliyor ya da aynı imkanlarda mı büyüüp geliyor? Elbette hayır! Ne doğduğumuz çevreyi ne doğduğumuz imkanları seçebiliyoruz. Bütün bir yaşamda bize sunulan tek seçim olduğumuz durumu ne derece iyi hale getirebileceğimizi seçmek. Peki çocukken bunun farkında mıyız? Zaman akıp giderken, günler bütün bir ömrün merdivenlerini tırmanırken bir çocuk kendi kendini ne kadar tanıyabiliyor, ne kadar kendine karşı keşif dürtüsüyle yaklaşıyor? Bir evde hiç bahsi geçmeyen

kendini tanımak olgusu çocukta doğuştan var olur diyebilir miyiz? Elbette hayır! Kimi felsefecilere göre yaşam bir taklittir. Bebek taklit yolu ile hayatta kalmayı, yaşamı keşfetmeyi öğrenir. Neyi taklit ederiz? Elbette çevremizde olup bitenleri...

Çocuk anne- babasının aynasıdır denir. Çünkü ebeveynlerinden gördüklerini bir davranış olarak kendisi de göstermeye çalışır. Babası gibi konuşur, annesi gibi güler. Kendini onlar gibi olarak kabul ettirmeye çalışır. Peki anne babalarımız kendini keşfetmek olgusundan ne kadar haberdar? Kendini keşfetmek sorgulamayı, karşı çıkmayı, eleştirmeyi, görünenin ardına bakmayı, başkalaşabilmeyi ifade eder. Yaş ilerledikçe insan olduğu kalıbı kabullenir ve çerçevesini net bir şekilde çizer. Doğal olarak anne-baba olan kişiler farklı bir dönemin

kapısını aralarken bir yandan da bahsettiğim çerçevelerini kurmaya başlamışlardır. Bu çerçeveler varken çocuğa nasıl yol gösterebiliriz, muhtemelen oldukça zor olacaktır.

Çocuğun aileden sonraki ikinci evi okuludur. Ailesine gösterdiği sevgiyi, saygıyı başka birine daha paylaştırmaya başlar, bu kişi öğretmenidir. Çocukla öğretmen arasında bambaşka bir bağ vardır. Toplum tarafından öğretmen, çocuğun kendini keşfetme yolculuğu için ideal bir rehber görevi görür. Öğretmen sınıfa girerken bütün kalıplarını, çerçevelerini dışarda bırakmakla yükümlüdür. Gerçek bir rehber ancak böyle olur. Öğretmen ve çocuk birbirini tanıdıkça ortaya bir güven duygusu çıkar. Muhakkak denk gelinen bir sahne vardır; çocuk anne-babası değil öğretmeni dediği için görevlerini yapar, yaptığı bir davranışı öğretmeni beğendiği için daha sık sergilemeye çalışır. Anne, baba, öğretmen, ilk aşkın beğenileri içinde bir karakter gelişimi izleriz. Çocuk kendisi deneyimleri arttıkça kişiliğini de farklı yönlerden oturtmaya başlar, kendini geliştirir veya değiştirir. Buraya kadar okuduğunuz kısım belli çerçeveler içinde de olsa desteklenen bir çocuğun hayat akışı peki ailesi tarafından kabullenilmeyen, öğretmeni tarafından görülmeyen bir çocuk nasıl büyüyor? Farz edelim ki sevgisiz bir aileye doğan çocuk ilk hangi davranışları benimser? Ya suskun ve kabul edilmeyi bekleyen bir çocuk olacak ya da kendisini öfke ile ifade eden, kırıp dökmekten çekinmeyen ama yine de en çok acıyı çeken bir çocuk... Sınıfta görülmeyen,

“Özellikle yaşamının ilk yıllarında çocuğun ihtiyaç duyduğu duyguları doyurmalıyız ki çocuk büyüdükçe özgüvenli, kompleksiz bir birey olabilsin.”

kıyaslanan bir çocuktan ne beklenir? Biz anne-baba, öğretmen, arkadaş olarak çocuklara ne vermeyi istiyoruz? Belki de kendimize en çok sormamız gereken soru budur. Bizler ne rolde olursak olalım bir insanın yetiştirme yolculuğunda ona rehberlik ediyoruz. Onun iyi olma halini desteklemekle yükümlüyüz özellikle yaşamının ilk yıllarında onun ihtiyaç duyduğu duyguları doyurmalıyız ki büyüdükçe özgüvenli, kompleksiz bir birey olabilsin. Bir öğretmen sınıfına girerken kendisini başka bir bireyden az bile olsa ayıracak herhangi bir görüşü taşıyamaz. Çocuklar istenilmediğini, sevilmediğini hemen fark eder. Sonra kendini sevmeyen bir birey olarak yaşamını oturtmaya başlar. Kendinden kaçır, kaçarken keşfetmeyi bırakır, kendine kör olur. Öğretmen, anne, baba olarak çocukların kendilerini keşfetmesini sağlamak birincil önceliğimizdir. Kendini keşfetmek her çocuğun hakkıdır. Gelişen biri tarafından desteklenmek, görülen bir birey olmak ve olumlu davranışları her zaman ön plana çıkarılan biri olmak her çocuğun hakkıdır. **Çocuklar bizlerin geleceği, çocukların geleceği ise rol modelleridir.**

AHMET GÜNEŞTEKİN

Dergimizin ilk sayısına birçok tarzda eseri bulunan ünlü ressam Ahmet Güneştekin konuk oldu. 1966 yılında Batman'da doğan Güneştekin 1997 yılında ilk profesyonel atölyesini Beyoğlu'nda açmıştır. 2003 yılında ilk kişisel sergisi "Karanlıktan Sonraki Renkler"i açan Ahmet Güneştekin sergilerine Anadolu'nun farklı coğrafyalarında açmaya devam etmektedir.

Bize kendinizden ve hikâyenizden bahseder misiniz?

Doğayla iç içe büyüyen bir çocuktum ve oyun nesnelerimi orada bulurdum. Çamurdan heykeller yapar, suyun yüzeyinde kırılan dalgalarla oynar, toprağa çizer ve yıldızların hareketlerini izlemeyi severdim. Çocuklar dünyayı yetişkinlerden daha farklı algılar. Nesnelerin veriliş anlamını kabul etmek yerine, onları ele geçirerek yeni anlamlar verirler. Bu bakışı her zaman korumaya çalışıyorum. Çocukluğumun oyun alanlarından gelen öğelerin masallarla bütünleşmesi dengbêjlerden dinlediğim mitoslarla başlar. Duygusal dünyamı olduğu kadar görsel dünyamı da inşa eden ve seslerle bilincime yerleşen bu anlatıları asla müziksiz düşünemiyorum. Bunun da işlerimin ritmik yapısına yansıdığını görebiliyorum. Mikro kültürleri araştırdığım saha çalışmaları sırasında, mitosları nasıl yorumlayabileceğimi de araştırıyordum. Geriye dönüp baktığımda beni bugün olduğum kişi yapan unsurların, doğada büyüyen bir çocuk olarak sahip olduğum özgürlük alanları olduğunu ve bu özgürlüğün farklı yöntemleri ve materyalleri öğrenmemi sağladığını düşünüyorum. Çalışmaya ilk başladığım günden işlerimin çeşitli sanat platformlarında, müze ve galerilerde sergilendiği güne kadar olan sanatsal üretimlerimin temeli çocukluğumun bu anlarına uzanıyor.

Kendini Gülümse Vakfı olarak çalışmalarımızı "Kendini keşfetmek her çocuğun hakkıdır" inancıyla gerçekleştiriyoruz. Siz yeteneğinizi nasıl keşfettiniz? Ailenizin ve öğretmenlerinizin bu konudaki ilgisi nasıldı?

Her çocuğun kendisini anlamasını ve bulmasını sağlayabilecek bir özgürlük duygusuyla büyümesi çok önemlidir. Bunun için etrafınızda sizi görebilen, anlayan ve yönlendiren eğitmenlerin olması gerekir. Kullandığım ilk kâğıt yüzey çimento torbalarıydı, babamın resim yapabilmem için bulduğu bir yöntemdi, okula başladığımda da boyama araçlarını öğrenmeye ve yağlı boya ile çalışmaya başladım. Okulda benim için kurulan bir atölyede çalışıyordum, malzemelerin olduğu her yerde resim yapabilirdim ama böyle bir atmosferde çalışmanın sağladığı hisler size başka bir yaklaşım kazandırır. Aile ortamında da hep aynı incelikli davranışı hissettim. Dar yaşam alanımızda bana her zaman yer vardı, dışarda çalışmayı seviyordum ben yine de ama sesi duyulan, görülen bir çocuk olmanın imkanlarını da yaşadım, resimlerimin sevilmesi beni motive ediyordu, yaratma hissini her şeyden çok seviyordum. Deneyim ilk adımdır, ardından hayal gücü egzersizleri gelir. Her çocuğun kendini keşfetmek için böyle bir alana sahip olma hakkı olduğunu düşünüyorum. Sanat benim için tüm bu özgürlükler sayesinde bir varoluş ve dünyayla mücadele etme yolu haline geldi.

Sizce sanatçının kendini keşfetmesindeki en büyük engel nedir?

Nasıl bir dünyanın içine doğduğunuz ve bu dünyanın size sunabildikleri elbette belirleyici

ama ben her durumda en büyük engelin kendim olduğunu düşünürüm. Eserlerime baktığınızda onların bana ait olduğunu anlamanızı sağlayan ifade benim sesim. Esas mesele bu sesi bulmaktır. Bunun için kendi kaynaklarınızı samimiyetle kullanmanız gerekir. Hakiki olanın bu olduğunu düşünüyorum. Bu aynı zamanda sanatçının özgünlüğünün de garantisidir. Söylenmiş ya da henüz söylenmemiş bir sözü dünyaya farklı bir şekilde yerleştirme arzusuna sahip olabilirsiniz, ama bunun için öncelikle kendinize cesaretle bakmanız gerekiyor. En büyük engel bu cesarete sahip olmamak olurdu.

Saha araştırmalarında çocukluğunuzun masallarını ve seslerini izleyip yorumlamak sanatınızın temelini oluşturmuş gibi görünüyor. Doğdunuz coğrafyanın ve Batman kültürünün sanatınıza etkisi hakkında neler söylemek istersiniz?

Batman, sanat düşüncesini yaşamın merkezi ve her şeyin onunla bağlantılı olduğu bir değer olarak algıladığım, sanat ve yaşam ilişkisine bakışımı belirleyen yer. Materyalleri birleştirip farklı bakış açılarıyla oynayarak yaptığım işleri ait olduğum kültürün bir ürünü olarak görüyorum. Beni yorumlama araçlarıma ulaştıran ilk dünya burası. Çocukluğumdan beri nesneleri araştırmayı seviyorum. Kendi kişisel yolumu bulmamı sağlayan, yorumladığım bu materyaller ve sözlü anlatılardı. Çalışma mekanımın her zaman bir stüdyo değil, dış dünya olduğunu düşündüm. Bu düşüncenin nasıl bir özgürlük ve zenginlik yaratabileceğini anlamak büyüleyiciydi. Bu bakışla stüdyo pratiğimi de

çoğunlukla kültürel anlatıma yönelik devam eden bir araştırma olarak gördüm. Çeşitli kaynaklardan gelen girdilere bağlı olsa da, çalışmanın çeşitli anlatı malzemelerinin birikmesi yoluyla gelişmesine izin veriyorum ve böylece sürekli müzakere edilen bir süreç ortaya çıkıyor. Bu ucu açık yaklaşımı sürdürmek hibrit yöntemleri kullanmamı da sağlıyor. Çoğunlukla kavramların ve deneyimlerin birbirleri üzerinde tamamlayıcı etkiler yarattığı bir konumda çalışmak istiyorum. Kişisel olarak çalışmaktan hoşlandığım alan bu. Sanatın kavramlarla ilgili bir oyun türü olduğu düşüncem ve bunları uygulamak için hibrit yöntemler kullanma eğilimim içinde büyüdüğüm kültürün etkisi. Bu kültürün yansıması olan renkler ve formlarla, sesler ve sözlerle, başka kültürlerin de okuyabileceği işler yaratmak için çabalıyorum, bunu yapmanın yolu olarak dışardan bir estetik deneyim modeli ithal etmeyi değil de, içerden bir bakışla geleneksel olanı yorumlamaya odaklanıyorum.

Sanat hayatınızda kendinize rol model olarak gördüğünüz birileri var mı?

Dünya hakkında farklı hikayeler anlatma kararlılığımı güçlendiren, etkilendiğim pek çok insan var ama Yaşar Kemal'in düşünce dünyamdaki yeri çok farklı. Onu erken yaşlarda okumaya başlamıştım, üslubuma ne kadar etkisi olduğunu AKM'deki ilk sergimi izlemeye geldikten sonra aramızda gelişen bağ sayesinde fark ettim. Bazen iyi yaptığım şeylerden kaçınıyorum, böylece hiçbir şey bilmediğim o rahatsız, ama heyecan verici başlangıç seviyesinde kalabiliyorum. Bu deneylerin ortaya çıkardığı hatalar çoğu zaman beni üretken yerlere yönlendiriyor. Yeni bir bağlamda görünmez olma armağanı, araştırma için zaman, derin iç yansıma, materyallerle doğaçlama ve her şeyi duraklatma olanağı sunuyor. Bu şekilde her hamlede sıfırdan başlamak, hem alçakgönüllü hem de sıkı bir çalışma sürdürmek Yaşar Kemal'den ve onun evreninde yaşadığı insanlardan gördüğüm bir bakış açısı. Onun yaşayan her varlığa

yaklaşımı, farklı materyallerle bağ kurma biçimimde bana farklı bir bakış açısı kazandırdı. Onun yaşamımdaki varlığı ve yarattığı atmosferi deneyimlediğim için çok şanslıyım.

İşlerinizde genellikle mitolojik unsurları güncel öğelerle birleştiriyorsunuz. Bu, kişisel bir ifade mi yoksa toplumsal bir mesaj mı?

Mitoslar ve çağdaş sanat ortak bir dil paylaşıyor. Her ikisi de anlamları kodlamak ya da çözmek için. Gerçeği hem yansıtıyor hem de yeniden şekillendiriyorlar. Bu nedenle mitoslar benim için sadece bir tema değil aynı zamanda bir yöntem, ifade biçimidir. Mitler her zaman bugünün fikirlerine göre yeniden yorumlanmayı talep eder. Sahip oldukları bu esneklik sayesinde herhangi bir zamana, bağlama veya kültüre uyarlanabilirler. Sadece kendi anlarına değil, her ana ait olabilirler. Bana göre mitlerin anlam aktarma gücünü aldığı yer burasıdır.

Bir sanat eserinin doğuş sürecinden bahseder misiniz?

Önce bazı temel sorular etrafında düşüncelerimi geliştiriyorum. Kendimi olasılıklara açık bırakıyorum. Kullanacağım malzeme, kompozisyon ve yöntemler bulduğum cevaplara göre oluşuyor. On yılı aşkın bir sürede sahada yürüttüğüm araştırmalarda, mitosların bir düşünce formu olarak hala güncel olduğunu izledim ve buna dayanarak yorumlama araçlarımı geliştirdim. Bana göre fikirler hayatın içinde bulunmalıdır. Uygulamada belli bir akıma bağlı değilim ama pek çok farklı akımla kesişen işler çalışıyorum. Heykelsel alana özgü malzemelerle çalıştığım işlerden üst kurmaca yapıları kurucu unsur olarak kullandığım işlere, videolardan nesnelerin farklı yönlerini yansıtan enstalasyonlara kadar genişleyen bir çeşitlilikte üretiyorum.

İlk kişisel serginiz “Karanlıktan Sonraki Renkler” ile ilgili olarak o dönemki hisleriniz nelerdi?

Karanlıktan Sonraki Renkler ilk büyük sergimdi ve sonrasında aserlerim sanat alanında dikkat çekmeye, önemli koleksiyonlarda yer almaya başladı. Yıllar süren araştırma ve çabalarımın sonucu ortaya çıkan bir sergiydi. O yüzden serginin kürasyonu hem düzenleme hem de içerik açısından çok yoğunlu. Birbirini bastırmamış, rahat bir şekilde düzenlenmiş çok sayıda eser bir arada sergileniyordu. Sergi mekânı içinde bir kurguyu takip eden izleyici, yol boyunca metin parçaları okuyordu. Bu çalışma sonraki yıllarda sergileme ve üretim pratiğimi bir çok yönden etkilemiştir.

Sanatınızın geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Benim odaklandığım konu doğduğum coğrafyanın seslerine ve renklerine yabancılaşmadan her yeni gösterimle başka anlamlar üretmek. Çağdaş sanat sergileri, nesneler ve ortamlar üzerinden karşılaşmaları mümkün kılan kurgusal mekânlardır. Hakiki bir karşılaşma için, anlatıyı siz kurmalısınız, sesinizin olmadığı başka anlatıların içinde sıkışmadan bunu yapmalısınız. Bu nedenle çalıştığım alanın hem pratiğini hem teorik gelişimini takip ediyorum. Bitmeyen bir öğrenme sürecinde olduğumu düşünerek çalışıyorum. Bugün tüm sanatlarda temel yaklaşım, birbirinin sınırları içinde üretebilme ve hareket edebilme yeteneği daha çok. Her alanda aktarılacak kavramın uygunluğuna göre malzeme ve anlatım biçimi

seçiliyor. Ben de pek çok farklı akımdan öğeler kullanıyorum. Sınır tanımadan bu akımlar arasında dolaştığımı söylemek doğru olur.

Ülkemizin sanata olan ilgisini nasıl buluyorsunuz?

Ülkemizde sanat pratiği bütün dünyada olduğu gibi kavramsal bakışa kaymış durumda. Düşünce ön planda. Yeni bir dil geliştiren sanatçıların öne çıktığı dinamik bir sanat alanına sahibiz.

Sanatın sadece üretiminde değil, izleyiciyle buluşması ve etkileşimi konusunda da önemli eşikler aşılmış durumda. Uzun süreli sergilerin, çağdaş müze ve bienallerin açılmasıyla birlikte kapalı bir yapının özgürleştiğini ve kolay erişilebilir kültürel bir alana dönüştüğünü görüyoruz. Sanat olgusuna bugün ifade özgürlüğü ve anlatım dili zenginliği üzerinden bakıyoruz. Özgürlükler konusunda pek sorunlu bir ülke olsak da sanat alanında geliştiğimizi düşünüyorum.

Sanatın çocukların kendilerini ifade etme ve duygusal gelişimlerine katkıları hakkında ne düşünüyorsunuz?

Çocuklar resim aracılığıyla bilişsel yönlerini açığa çıkarırlar. Kendi bakış açılarını geliştirirler.

Düşünmeyi öğrenmek eğitimde esastır. Her çocuğun, sanat eğitimi yoluyla estetik duygusunu, yaratıcılığını ve eleştirel düşünme yeteneğini geliştirme hakkı vardır. Bunu koşulsuz bir şekilde sağlayabilmemiz gerekiyor. Bu nedenle sanat eğitiminin de onlar için temel bir hak olduğunu düşünüyorum.

Güneştekin Sanat Merkezi’ni kurarak çok disiplinli bir yaklaşıma yöneldiniz. Farklı sanat araçlarını kullanmanızın size ve işlerinize nasıl bir zenginlik kattığını düşünüyorsunuz? Ayrıca Güneştekin Sanat Merkezi’nde çocuklarla yürüttüğünüz atölye çalışmalarında, onların yaratıcılığını nasıl teşvik ediyorsunuz ve hangi teknikleri öğretiyorsunuz?

Sanatçının yorum alanı ışık ve nesnenin uzlaşması sonucu ortaya çıkar. Benim de çalışmalarım soyutlama unsurları ve mitosların örüntülere girdiği yer bu yorumlama alanı. Sanatsal pratiğimi tamamen farklı bir malzeme setine uyguladığımda da bu ilişki devam ediyor. Malzeme yelpazesini sürekli olarak geleneksel malzemelerin ötesine genişleten uygulamalara yöneliyorum. Bunu yapıyorum çünkü ifade seçeneklerimi genişletiyor ve beni özgürleştiriyor. Çocuklarla yaptığım atölyelerde de hep aynı yaklaşımı sürdürdüm. Güneşin İzinde belgesel serisi için Anadolu genelinde sürdürdüğüm saha araştırmalarında ve sonrasında düzenlediğimiz atölyelerde, çalışma ortamına çocuklarla birlikte karar veriyorduk, istedikleri malzemelerle ve temalarla çalışma olanağını onlara sunuyorduk. Düşüncelerin oluşumu ve gelişimi için böyle bir alan açmanın en öncelikli seçim olduğunu düşünüyorum.

Sanat hayatının henüz başında olan gençlere ne tavsiye edersiniz?

Sanat eğitimi ile kültürel üretim süreçleri ve bunların öğrenme sürecine tercüme biçimleri

genellikle bir kopukluk arasında olur. Bu daha çok kapsayıcılığı göz ardı etmekle ilgili. Dolayısıyla mevcut bir sanat modelini yeniden üreterek hayatta kalma mücadelesi vermek yerine genç bir sanatçının, başarıya ulaşmak için yeni yollar bulması gerekiyor. Sanatçı olmak sanat piyasasında başarı için mücadele etmek anlamına da geliyor. Bu da göz ardı edilmemeli. Aksiyonu ve malzemeyi ne kadar iyi tanırsak, yaratımlarımız daha derin bir kaynağa sahip olur, bilinçli hale gelir. Genç sanatçılar, sanatla felsefeyi birleştirmenin yolunu bulmalılar. Karmaşık fikirleri anlayabilmek, her şeyden önce anlaşılır olabilmek için önemlidir. Günümüzde sanatın gerçek gücü, sanatçıların insanları etkilediği uygulamaların çeşitliliğinde ve yaşama nasıl katkıda bulunduğu yatıyor. Gençler, dünyanın geri kalanıyla daha önce mümkün olmayan bir şekilde bağlantı kurma avantajına sahipler; küresel alanda yapılanları ve nelerin işe yaradığını gözlemlmeleri, çalışmaları ve yapmaları gerekiyor.

Yetenekli fakat yaşadığı koşullar sebebiyle fırsatlara erişmede sorun yaşayan gençlerle ilgili projeleriniz var mı?

Gençlere destek olmak amacıyla bugüne kadar farklı sivil toplum örgütleriyle çalıştım ve çeşitli projelere destek verdim, vermeye de devam edeceğim. Gençlere ve çocuklara yönelik üretilen projeler benim için her şeyin önünde geliyor. Onların haklarını güvence altına almayı amaçlayan, sesine öncelik veren her sivil toplum kuruluşu kamusal alanı şekillendirmede aktördür ve belirleyicidir. Bu anlayışı benimseyen kurumları oldukça önemsiyorum. Her çocuğun ve gencin bireysel ve kültürel olarak gelişme hakkını, sağlık ve eğitim hakkını, amaçlayan sivil toplum kuruluşlarının varlığını çok yaşamsal buluyorum. Bir sanatçı olarak da olanaklarım ölçüsünde destekliyorum. Bir süre önce kurduğumuz ve faaliyet geçen Güneştekin Vakfı'nda çocukların ve gençlerin sanat öğrenimine erişimini genişletmek için yeni projeleri yapılandırma aşamasındayız ve hayata geçirmek üzere çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Kendine Gülümse Vakfı olarak yaptığımız bütün çalışmalarda ortak temamız "Umutlu olmak". Bize umuda dair neler söylemek istersiniz?

Umutun ne olmadığını söylemek umuda dair ne düşündüğümüzü daha iyi açıklayabilir. Umut, her şeyin yolunda olduğu veya iyi olacağı inancı değildir. Muazzam acıların ve yıkımların kanıtları halen etrafınızdaysa bunu söyleyemezsiniz. Ama elbette bizim ilgilendiğimiz umut, harekete geçmeyi talep eden bir perspektif. Her şey daha iyiye gidiyor gibi neşeli bir anlatı değil. Umut, çoğunlukla ne olacağını bilmediğiniz ve belirsizliğin ferahlığında eyleme geçebileceğiniz öncüllere yerleşir. Belirsizliğin farkına vardığınızda, sonuçları tek başınıza veya başkalarıyla birlikte etkileyebileceğinizi fark edersiniz. Bu aslında hem iyimserlerin hem de kötümserlerin kesinliğine bir alternatiftir. Umutlu olmak da o zaman kolektif dönüşümü gerçekleştirmek için kolektif güç inşa etmeye yönelmek anlamına gelir.

Kuyudaki Yusuf

YAZAR

ENVER ÇETİNKAYA

Bir öğrenci vardı; Yusuf... Okulun en yaramaz, en hırçın, en tembel, en umursamaz, en pasaklı yani anlayacağınız öğretmenlerinin olumsuz diye tabir ettiği tüm en kötü özellikleri kendisinde toplayan bir öğrenciydi Yusuf. Okula pek uğramaz fakat uğradığı zamanda okul idaresine giden şikayetlerin oranında belirgin bir artış meydana gelirdi. Huzuru bozulmadık öğretmen, kavga etmediği öğrenci neredeyse yoktu. Henüz 12 yaşında olan Yusuf'un suratı Türkiye haritası gibi çizilmişti. Çok kavgacı olduğu ve hırpalandığı suratındaki çiziklerden belli oluyordu.

Göğsü kafasından önde yürürdü hep. Her an saldırıya hazır bir kurt gibi dolaşırdı. Esmer teninde en asi uçurumu elbette gözleriydi Yusuf'un. Evet gözleri bir uçurumdur. Bu yaşta bu derinlik, bu mat bakış nasıl oluşmuştu? Doğrusu bulunduğu okulda ve ortamda bu soru çokta önemsenmiyordu.

Okuduğu okul başarısı ile ünlenmişti gerçi ama bundan Yusuf'a ne. Okulun başarılı olması, pek çok öğrencinin iyi liselere gitmesi onda bir şey değiştirmiyordu. Hatta okulun bu kimliği öğretmenleri tarafında bir balyoz gibi kafasına kafasına vuruluyordu. "Bak arkadaşlarına ne kadar başarılılar, tüm okullardaki öğrencileri geçmişler. Bir de kendine bak. Okulumuzun yüz karası. Senden utanıyoruz" derlerdi hep. Yusuf'tan çekinip söyleyemeyenler ise davranışlarıyla ona bunu hissettiriyorlardı. Tabi okulun bu özelliğinden ve

çalışkanlığından nefret ediyordu Yusuf. Çünkü bu özellikler ona karşı hep bir silah olarak kullanılmıştı. Yusuf'tan hiçbir beklentileri kalmamıştı öğretmenlerinin. Okula gelmediği günler derslerin en güzel geçtiği günlerdi. Üstelik bu günler genelde sakin de geçerdi. Yusuf'a ders anlatmak, ona gelecekte bahsetmek, arkadaş sevgisini ve öğretmene saygıyı anlatmak neredeyse imkansızdı. Matematikte rasyonel sayılar, sosyalde ilkçağ uygarlıkları, Türkçede fiilimsiler... ona çok uzaktı.

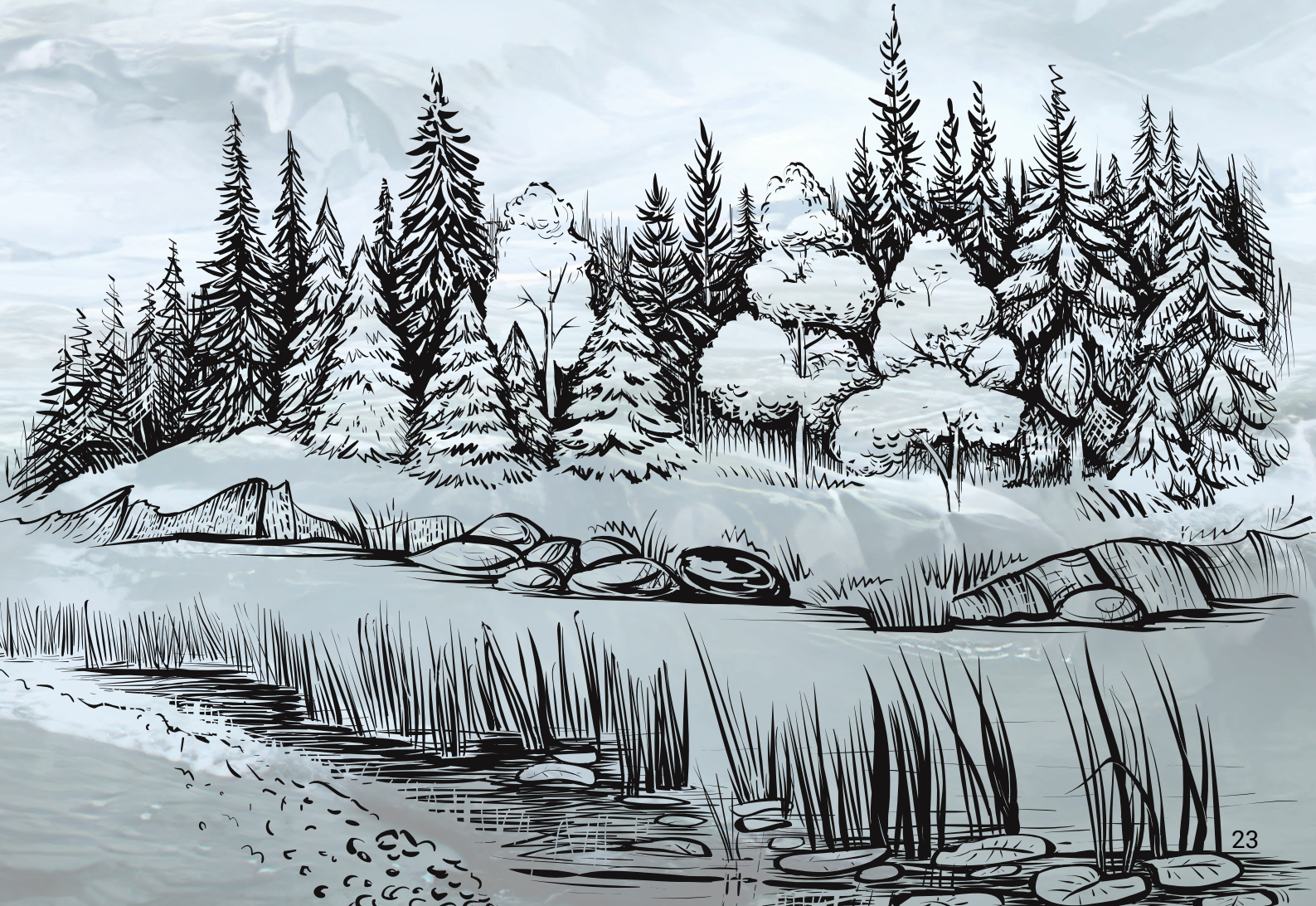
İdare ve öğretmenler kaç senedir Yusuf'un velisini okula çağırır fakat bir sonuç alamazdı. Yusuf mu velisine haber vermez, yoksa velisi mi okula gelmez pek bilinmezdi. Bir gün bir kaç öğretmen dayanamayıp okuldan biraz uzak olan Yusuf'un evine ziyarete gitmek isterler. Yaşadıkları tüm sıkıntıların hesabını soracaklardır bu sorumsuz aileye. Herkes ne gibi şikayetlerde bulunacağını düşünürken bir öğretmen ise Yusuf'un velisine kan kusacağını söyler. Çok öfkeliylerdir Yusuf'a ve ailesine.

Kılavuz bir öğrenci eşliğinde Yusuf'un yaşadığı semte doğru yürüyen öğretmenler varoş bir mahalleye ulaşmışlar. Geldikleri mahalle ve bu mahallenin sokakları çok kötü bir durumdadır. Yusuf'un yaşadığı mahallenin içler acısı haline üzülmüşlerdir ama hayır Yusuf'a olan öfkelerini unutmamalıdır. Yusuf'un evine ulaşmak isteyen öğretmenler ahıra benzer bir harabenin yanında

dururlar. Neden durduklarını merak eden öğretmenlere, kılavuz öğrenci Yusuf'un evine geldiklerini söyler. "Nasıl yani Yusuf burada mı yaşıyor" diye söylenir öğretmenler. İlk defa Yusuf'a üzölmüşlerdir. Evin kapısını çalarlar. Kısa bir süre sonra seksen yaşlarında yaşlı bir adam kapıyı açar. Öğretmenler kendisini tanıttıktan sonra yaşlı amca onları içeri alır .İçeri giren öğretmenlerin hayreti suratlarına yansımıştır. Evde neredeyse hiçbir şey yoktur. Bir kaç parça eski eşya dışında ev neredeyse bomboştur. Tek odalı evde, bir köşede yaşlı ve hasta bir kadının uzandığını fark ederler. Kadın selamlaşmak için hasta yatağından kalkmaya çalışır fakat kalkamaz .Oturacak yer de yoktur. Öğretmenler öylece ayakta kalırlar. Yaşlı amca, "Kusura bakmayın kaç defa çağırdınız ama yaşlılıktan ve hasta eşimden dolayı okula torunumu sormaya gelemedim" der. Öğretmenler Yusuf'un anne ve babasını sorarlar, onlar neredeler? Sonradan bu soruyu sorduklarına da pişman olurlar.

Yaşlı amca evde bulunan tek gözlü pencereye derin derin baktıktan sonra konuşmaya başlar.. Yusuf'un anne ve babası İstanbul'da tanışmışlardır. Yusuf'un annesi İranlı'dır. Anne ve babası iki sene birlikte yaşadıktan sonra Yusuf'un annesi eşini ve doğan çocuğunu da bırakıp İran'a gider ve bir daha da dönmez. Annesinden bir daha haber alamayan baba çocuğa bakamayacağından Yusuf'u memlekete, yaşlı ve hasta olan anne ve babasının yanına gönderir. İki yaşından sonra Yusuf ne anne ne de baba sevgisi görmeden dedesinin ve babaannesinin yanında çok zor şartlarda büyür. Öğretmenler yaşlı amcaı başları önünde dinlerken Yusuf'un haline çok üzölürler. Yusuf'un yaşadıklarına inanamazlar. Henüz on ikisinde olan Yusuf çok büyük sıkıntılar yaşamıştır ve yaşıyordur. Öğretmenleri Yusuf'a yaptıkları hakaretler ve suçlamalardan dolayı utanırlar.

Yusuf kuyuya düşmüştür. Yakup'unu arar... Kuyuya düşene ne verilir ya da ne istenir.

G NÜLLÜ OL

SEN DE ARAMIZA KATIL!

Oyun gücüyle çocuklarla kurduğumuz bağ, çocukların kendilerini keşfetme yolculuğunda pusulamız oldu. Bu yolculukta sevgi tohumlarını umutla yeşertmek için **SEN DE ARAMIZA KATIL.**

Bize Katıl

Yaşayan Müze;

Akran Zorbalığı

YAZAR
PSK. DAN. HALİL
YAVAŞ

Günümüzün en büyük problem alanların biri olan akran zorbalığı konusunda bugüne kadar birçok çalışma yapıldı. Ancak hiç “Akran Zorbalığı Müzesi” kurmayı hayal ettiniz mi? Aslında müzeler çocukların dünyasına etkileşimli girmemizi sağlayan bir köprü görevi görmektedir. Somut ve kalıcı öğrenmeler sağlayan müzelerin bir eğitim ortamına dönüştüğünü ve bu konuda önemli gelişmelerin olduğunu biliyoruz. Hadi hayalimdeki müzeyi gezdireyim size ve izin vererseniz bölüm bölüm anlatmak istiyorum;

1. Bölüm; Akran zorbalığına uğrayan öğrencilerin eşyalarından oluşacak. Kırık bir suluk, yırtılmış bir defter, zarar görmüş bir beslenme çantası, üzerine basılmış bir toka vb. bir eşya sergisi düşünün. Bu eşyalar bize yaşanan zorbalık olayını anlatacak. Gerçekte yaşanmış bir olay da olabilir ya da “mış gibi” de yapabiliriz. Nasıl mı yani? Hadi size bir örnek vereyim;

Beslenme Çantası; Bazen zil çalmasın isterdim. Çünkü teneffüs demek akran zorbalığı demektir. Onun gözyaşları eşliğinde annesinin özenle hazırladığı yemekleri yeme saatiydi. Bizimle dalga geçmeseler olmazdı. Bir de tehdit edenler. Biz kimseye kötü bir şey yapmamıştık ki.

Kitap; Merhaba, ben zorbalığa uğrayan bir öğrencinin kitabı. Beni yanından hiç ayırmazdı, ta ki zorbalığa uğrayana kadar. O beni çok severdi. Bir gün birkaç öğrenci kitabı almak istedi ama o vermedi. Onu dövmeye başladılar, birden elinden düştüm. Öğrenciler beni alıp sayfalarımı tek tek kopardılar. Sahibim çok üzüldü, ağlamaya başladı. Diğer öğrenciler onunla dalga geçtiler.

Çocuklar müzeyi gezerken bu eşyaları ve altında yazan metinleri okuyacak. Çocuklara bu bölümün sonunda; En çok dikkatinizi hangi eşya çekti? Bu bölümde gezerken neler hissettiniz? Daha önce zorbalığa maruz kalan eşyanız oldu mu? şeklinde sorular sorulabilir.

“

Bazen zil çalmasın isterdim. Çünkü teneffüs demek akran zorbalığı demektir... Bizimle dalga geçmeseler olmazdı. Bir de tehdit edenler. Biz kimseye kötü bir şey yapmamıştık ki.

”

2. Bölüm; Müzelerin çoğunda tok bir sesle sizi bir video karşılar. Geçmiş dönemlere ait bir müzeyse; o dönemde yaşayan insanların yaşam şekilleri, kültürleri anlatılır. Hepinizin zihninde canlandı muhtemelen. Bizim müzemizde de akran zorbalığının farkındalığına dair bir video izletilecek. Videonun içeriği tam kafamda oturmadı ama güzel içerik bulacağımı düşünüyorum. Belki videoyu biz de çekebiliriz

3. Bölüm: Müzeler de sizi gezdiren rehberler olur. Bazen de küçük atölyeler gerçekleştirilir. Yaratıcı drama eğitimi alanlar bilirler, ikinci aşamanın bir oturumu müzede gerçekleşir. Müzelerin bir eğitim ortamı olduğu etkinliklerle aktarılır. Çocuklar gruplar halinde müzeye girecek. Bu bölüm gruplarla bir yaratıcı drama atölyesi gerçekleştireceğimiz genişlikte olmalı. Bu konuda biraz rahatım sanırım. Etkinliklerim ve atölyelerim hazır. Epeydir uyguluyorum ve güzel dönüşler alıyorum. Müzede sürekli bulun-mama ihtimalimi düşünerek ise uygulayıcı eğitimleri de yapa-bilirim. İstifa ederek böyle bir projeye kendimi de adayabilirim. Dur şimdilik oraya girmeyelim

4. Bölüm: Eğitim hayatı boyunca birçok insan akran zorbalığına uğradı. Konuya dair yaşanmışlıkları olan ve psikolojik anlamda hala etkisi devam eden yetişkinler var. Bu bölümü ise çocukluğuna bir mesaj göndermek ve konuya dair

farkındalığı artırmak isteyen yetişkinlere ayırdım. Bizlere yaşadıkları olayı ve o anki duygularını anlatan küçük bir metin yazmaları isteyeceğim. Belki metnin içinde yetişkin hallerinden mesaj da verebilirler. Gelen metinleri, mesajları ise bu bölümde sergilemeyi düşünüyorum. Belki duvarlara asabiliriz ya da tavandan aşağıya ipele sarkıtılabiliriz. “Yaşayan Müze” adını hissettiren bir bölüm olacak böylelikle.

5. Bölüm: Bir kutu oyunu olanı olacak. Akran zorbalığına dair bir kutu oyunu yapma fikrim var ama henüz yapamadım. Ben yapana kadar daha önce yapılmış bir oyunu değerlendirebiliriz. İzin alarak tabii. Böylelikle çocuklar oyun yoluyla akran zorbalığına dair farkındalık kazanacak. İşte size anladığım gibi bir müze hayal edebilirsiniz. Henüz fikir aşamasında olan bölümler de var, oluştuğunda ekleyeceğim. Benim hayalim biraz maliyetli ama sizler okullarınızda bir müze

açabilirsiniz. Nasıl mı? Aslında birinci bölümde anlattığım eşyalardan oluşan bir sergi neden yapılmasın. Açılışını çocuklarla beraber yaptığınız, metinleri onlarla yazdığınız ve eşyalara birlikte karar verdiğiniz etkileşimli bir süreç planlayabilirsiniz.

“

Zorbalığa uğrayan çocuklarda uyku problemleri, alt ıslatma, depresyon, akademik başarısızlık, yeme bozuklukları gibi sorunlar görülebilir. Arkadaşları tarafından dışlandıklarında ve oyunlara dahil edilmediklerinde sosyal kaygısı artabilir ve benlik saygısı azalabilir.

”

Akran Zorbalığı

Akran zorbalığının dünya genelinde yaygın bir problem olduğunu ve çok sayıda öğrencinin akran zorbalığına maruz kaldığını yapılan araştırmalar ortaya koymaktadır. Bir ya da daha fazla öğrenci tarafından sürekli olarak olumsuz eylemlere maruz kalınması **akran zorbalığı** olarak tanımlanmaktadır. Yapılan davranışın akran zorbalığı olabilmesi için davranışın gerçekleştiği kişiler arasında güç dengesizliği olmalı, tekrarlayan şekilde gerçekleşmesi ve kasıtlı olarak yapılması gerekmektedir. Dalga geçme, ayrımcılık yapma, eşyalara zarar verme, fotoğraflarının altına kötü yorumlar yazma, saç çekme, tekme atma, haraç kesme gibi olumsuz ve kişiye zarar veren birçok davranış akran zorbalığı olarak değerlendirilmektedir.

Akran Zorbalığının Kısa ve Uzun Süreli Sonuçları;

Okul ortamında zorbalığa uğrayan çocuklar okulu sevmemeye ve okuldan nefret etmeye başlayabilir. Bu durum okula gitmeme isteğine dönüştüğünde de bedensel şikayetler görülebilir. Midesinin ya da başının ağrıdığını söylemek gibi çeşitli somatik tepkiler gösterebileceği gibi gerçek olmayan

durumlar da oluşturabilir. Bu durumun haricinde zorbalığa uğrayan çocuklarda uyku problemleri, alt ıslatma, depresyon, akademik başarısızlık, yeme bozuklukları gibi sorunlar görülebilir. Arkadaşları tarafından dışlandıklarında ve oyunlara dahil edilmediklerinde sosyal kaygısı artabilir ve benlik saygısı azalabilir.

Eğitim sürecinde akran zorbalığına maruz kalan çocuklar yetişkin olduklarında kendini ifade etmede, insanlarla iletişim kurmada problem yaşayabilirler. Akranları tarafından kabul görmeyen, dışlanan ve ayrımcılığa uğrayan bu çocuklar ileride sosyal ortamlara girmekten çekinebilirler. Sosyal yaşama daha az katılabilir ve vaktinin çoğunu evde geçirme eğilimli olabilirler. Bu çocuklar sosyal anlamda kabul göremediği için hayattan keyif almakta zorlanabilirler ve yaşam doyumları düşük olabilir. Maruz kaldığı akran zorbalığından dolayı da benlik saygısı düşebilir. Akran zorbalığı davranışları sergileyen çocuklar ise ilerleyen yaşlarda da öfkelerini kontrol etmekte zorlanabilir. Kişilere ya da eşyalara zarar vermekten dolayı cezaevine girebilir. Kötü alışkanlıklar edinebi-

li ve madde bağımlılığı gösterebilir. Sosyal çevresi ile sağlık iletişim kuramadığı için ailesi ve arkadaşları tarafında reddedilebilir ve yalnız kalabilir. Uyku problemleri, kaygı problemleri ve psikotik bozukluklar görülebilir.

“

Yapılan davranışın akran zorbalığı olabilmesi için davranışın gerçekleştiği kişiler arasında güç dengesizliği olmalı, tekrarlayan şekilde gerçekleşmesi ve kasıtlı olarak yapılması gerekmektedir.

”

Ailelere, Öğretmenlere ve Okul Psikolojik Danışmanlarına Öneriler

Aileler Akran zorbalığına dair bilgi kaynaklarını araştırarak okumalı ve çocuğuna yaklaşım biçimini düzenlemelidir. Çocukların okul hayatında yaşadıklarını önyargısız dinlemeli ve anlattıkları problemlere çözüm odaklı yaklaşmalıdır. Okulda bulunan öğretmenlerinden ve okul psikolojik danışmanından bu noktada destek almalıdır ve onlarla iletişim halinde olmalıdır. Aileler çocuklarına davranışları ile rol model olmalıdır. Şiddetin ailede öğrenileceği ve olumsuz davranışların çocuklar tarafından taklit edileceği unutulmamalıdır. Çocuklarının oynadığı oyunları, izlediği filmleri ve videoları zaman zaman kontrol etmeli ve onunla bu konuda sohbet etmelidir. Çünkü şiddet içeren öğelerin olduğu görüntüleri çocuk normalleştirebilir ve sosyal çevresinde uygulayabilir. Çocuklar yeteri kadar ilgi görmediğinde ve ebeveynlerinin dikkatini çekmek için zorbalık davranışlarına başvuru-abilir. Bu durumun yaşanmaması için çocuğunun ihtiyaçlarını çok iyi tanımlamalı ve içinde bulunduğu duygu durum hakkında özenli olmalıdır. Ebeveynler bir etnik gruba (Romanlar, Suriyeliler vb.) veya özel gereksinimli bireylere (otizm, bedensel engel vb.) yönelik ön yargılı olabilmektedir. Bu durumda olan öğrencilere yönelik ayrıştırıcı söylemleri ile çocuklarının akran zorbalığı davranışları sergilemesini teşvik edebilmektedir. Bu nedenle kapsayıcı bir sınıf ortamının oluşturulmasında ailelerin sınıf içi olumlu davranışlarındaki desteğini sürdürmeleri ve ön yargı oluşturacak söylemlerden kaçınmaları önemlidir.

Öğretmenlerin girdiği sınıflardaki öğrencilerini iyi tanımaları çok önemlidir. Bireysel farklılıkların aynı zamanda bireysel güç ve zenginlik olduğu vurgusunu yapan öğretmenlerin öğrencilerine de kapsayıcı bir şekilde yaklaşmaları gereklidir. Öğretmenlerin, akran zorbalığına uğrama potansiyeli olan dezavantajlı gruplara yaklaşımı önemlidir. Akranlarına göre farklı gelişim hızına sahip çocuklar derse dikkatini verememekte ve verilen görevleri başaramamaktadır. Bu durumu fark eden sınıf arkadaşları onların başarısızlığı ile dalga geçebilmektedir. Hatta bazı sınıflarda öğretmenlerin özel gereksinimli çocukları sınıflarda en arka köşelere oturttukları ya da onları birlikte oturttukları sınıftan soyutladıkları görülebilmektedir. Bu tarz uygulamaların sınıf içerisinde onlara karşı akran zorbalığı davranışlarını pekiştirdiği ve dışlanmalarına sebep olduğu unutulmamalıdır. Elbette gelişim hızlarına göre materyaller hazırlanmalı ancak akranlarıyla kaynaşmaları ve birlikte öğrenmelerinin önemi de atlanmamalıdır. Sınıf içerisinde akademik başarı ve sosyal becerisi yüksek öğrencilerle akran destekli öğrenme uygulamaları gerçekleştirilebilir. Okullarda en yaygın

olarak teneffüs vaktinde sınıflardave okul bahçesinde akran zorbalığı davranışları gözlenmektedir. Bu konuda öğretmenler daha dikkatli olup akran zorbalığına şahit olduğunda yapıcı çözümler üretmelidir.

Okul psikolojik danışmanları da sınıflarda akran zorbalığı hakkında bilgilendirici ve farkındalık geliştirici çalışmalar ile sürece destek olmalıdır. İletişim becerileri, empati, akran zorbalığı, öfke yönetimi, sınır koyma gibi problem alanlarına yönelik olarak psikoeğitim çalışmaları ve sınıf rehberlik etkinlikleri uygulamalıdır. Ayrıca hak ve sorumluluklarını bilme, hayır deme becerisi ve akran zorbalığı ile karşılaştığında destek alabileceği kişiler hakkında çalışmalar gerçekleştirilmelidir. Bu öğrencilerle bireysel görüşmeler yapılmalı ve psikolojik iyi oluş halleri desteklenmelidir. Okul psikolojik danışmanları bunlarla birlikte ailelere yönelik bilgilendirici seminerler yapmalı, broşürler hazırlamalı ve gerek duyulması halinde psikoeğitim programları yürütmelidir. Her çocuğun özel olduğunu hatırlatarak okul içerisinde kapsayıcı çalışmaları artırmalı ve pozitif sınıf ikliminin oluşumuna bilgi ve becerisi ile katkı sunmalıdır.

20 YILLIK EĞİTİM
EMEKTARI;

KASIM EKİN

Kendine Gülümse Vakfı olarak sahada yürüttüğümüz Haydi Umutla Gülümse Projesi sayesinde mesleğini fedakarlıkla yapan birçok öğretmenimizle iş birliği içinde çalışıyoruz. Bu kişilerden biri de 20 yıllık eğitim emektarı Kasım öğretmen, gelin birlikte onun öğretmen olma yolculuğunu okuyalım.

Kasım Öğretmen kimdir?

15.11.1979 Batman doğumluyum. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimimi Batman'ın çeşitli okullarında tamamladım. Atatürk Üniversitesi Ağrı Eğitim Fakültesi Sınıf öğretmenliği bölümünden mezun oldum. Meslek hayatımın yirminci yılındayım. İlk görev yerim Aliçlı İlkokulu. Son dokuz yıldır ise Kozluk 29 Ekim İlkokulu'nda görev yapmaktayım. Evli ve dört çocuk babasıyım.

Öğretmenlik mesleği çocukluk hayaliniz miydi?

Evet öğretmen olmak çocukluk hayalimdi. Öğretmenlerim de bana sorduğunda hep öğretmen olmak istediğimi söyledim. Bir daha dünyaya gelsem yine öğretmen olmak isterim.

Unutmadığınız bir öğretmeniniz var mı?

Evet ilkokul öğretmenim Hikmet Tufan. Öğretmen olma hayalimin belki de sebebi o. Çünkü bir gülüşü ve sevecen tavırlarıyla bize hem kendini hem de okulu çok sevdirmişti. Bende çok iz bırakan ve hala daha unutmadığım bir öğretmenimdir kendisi.

Öğretmenlik mesleği sizin için ne ifade ediyor?

Mesleğimin ilk yıllarında birleştirilmiş sınıf okutuyordum. Tüm öğrencilerimin okuyup yazabilmesini görmek beni çok mutlu etmişti. Onların gözündeki sevinç çok anlamlıydı. Daha sonra çocukların davranış gelişiminin de en az öğretim kadar önemli olduğunu gözlemledim.

YAZARLAR
EDA KAVAL
MEHMET EMİN SÜRER

Çünkü sadece öğretim odaklı olmak insanın gelişimine aykırı. Bu yüzden önce eğitim sonra öğretim olmalı. Aslında temelde öğretmenlik benim için önce “iyi insan” yetiştirmeyi ifade ediyor diyebilirim.

Meslek yaşıntınız boyunca unutamadığınız bir anınız var mı?

Evet var. Mesleğimde 5. yılım hastanede bir anım oldu. Bir belge imzalamam gerekiyordu. Hemşire hanım kağıdı uzatmadan önce okuma yazmanız var mı diye sormuştu. Ben de hiç bozuntuya vermeden evet biraz var deyip sol elimle yavaş yavaş adımı yazıp imzaladım. Teşekkür edip çıkmıştım.

Mesleğe ilk başladığınız yıllardaki öğrenci profili ile günümüzdeki öğrenci profili arasında ne gibi farklılıklar var?

İlk başladığım yıllardaki öğrenciler coğrafyadan dolayı Türkçeyi iyi ve doğru konuşamama gibi sıkıntılar yaşıyordu. Bu sebeple de algılama da güçlük çekiyorlardı. Bir de sinema, televizyon, tablet gibi çok fazla imkanları yoktu. Şimdiki çocuklar artık Türkçeyi daha iyi ve doğru bir şekilde konuşabiliyor. Kelime dağarcıkları daha geniş. Etraflarında uyaranlar fazla olduğu için algıları da daha açık.

Ebeveynlere eğitim ile ilgili ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?

Anne-baba olarak düştüğümüz en büyük hatalardan birisi de çocuğum çok çalışkan olsun isteği. Aslında anne ve babaların çocuklarına verebilecekleri en güzel şey sevgi ve ilgi. Evet ailelere sorduğumuzda aileler çocuklarının kalemini, defterini, okulda eksik olan şeylerini aldığı anda çocuğuyla ilgilendiklerini düşünüyorlar. Ama aslında olay sadece bunları karşılamakla bitmiyor. Önemli olan çocuğuna

vakit geçiriyor musun? Birlikte sohbet ediyor musun? Çocuğuna oyun oynuyor musun? Anne ve babanın çocuğu ile oyun oynaması çocukta çok olumlu izler bırakıyor. Çocuklarını sevmelerini, oyunlar oynamalarını, oturup sohbet edebilmelerini tavsiye ediyorum. Herkes doktor, avukat, hakim, savcı olacak diye bir şey yok. Önemli olan çocuklarının mutlu olması bence.

Öğretmenlik mesleğinin zorlukları nelerdir?

Öğretmenlik mesleğinin maddi, manevi, fiziki zorlukları illaki var. Sabahtan başlayıp belli bir saate kadar ayaktayız ve ders anlatıyoruz. Öğrenemeyen öğrencilerimiz için daha farklı nasıl anlatabilirim gibi kaygılarımız oluyor ve bunlar üstüne düşünüp kafa yoruyoruz. Maddi olarak yaptığımız işin karşılığını alabiliyoruz da diyemem. Bunlar hepimizin bildiği temel sorunlar. Ama şunu samimi bir şekilde söyleyebilirim ki benim için hiçbir zorluğu yok. Hala ilk günkü aşk ve heyecanla yapıyorum mesleğimi. Mesela seneye birinci sınıfları okutacağım. O kadar hevesliyim ki seneye de farklı bir eğitim-öğretim yöntemi denemek istiyorum, nasıl olacak çok merak ediyorum ve heyecanlıyım.

Göreve yeni başlayan öğretmenler ya da öğretmen adayları için ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?

Gözlemlediğim kadarıyla göreve yeni başlayan öğretmenlerde daha çok acaba ben bu işi yapabilecek miyim? Çocukların hepsi okuma-yazmaya geçebilecek mi? gibi akademik kaygılar var. Öncelikle hiç korkmasınlar. Verdikleri emeklerle birlikte bu işi başarabildiklerini zamanla görecekler. Şunları yapabilirler; tecrübeli olan öğretmenlerle fikir alış-verişinde bulunabilirler yeniliklere açık olup

“Çocukların en iyi anlayabileceği dil oyun dilidir. Oyunla çocuklar hem eğlenir hem de öğrenirler.”

özellikle eğitsel oyunlara önem verebilirler çünkü bizim hitap ettiğimiz kitle oyun çağı ve çocukların en iyi anlayabileceği dil oyun dilidir. Oyunla çocuklar hem eğlenir hem de öğrenirler.

Sizin için yeni nesil sorular, yeni nesil öğretmenler ne ifade ediyor?

Önce bir yeni nesil öğretmen nedir onunla giriş yapalım. Mesleğimde yirminci yılım dedim. Maalesef biz ilkokuldan beri ezbere dayalı öğretimle büyüdük. Öğretmen anlatırdı biz de yazardık. Ama yeni nesil öğretmenler derslerinde farklı öğretim yöntem ve tekniklerine daha fazla yer veriyor. Bunları görüp ben de bu yöntem ve tekniklerden uygun olanları sınıfımda kullanmaya gayret ediyorum.

Yeni nesil sorularla ilgili ise şunu söyleyebilirim. Çocuklarla birlikte bu soruları çözerken bir sorunun birden fazla çözümü olabileceğini görmüş oluyoruz. Çocuklar hayatlarında bir problemle karşılaştıkları zaman tek bir çözüm yoluna değil, birden çok çözüm yoluna sahip olduğunun farkına varıyor.

Öğretmenlik mesleği için gerekli olduğuna inandığınız yeterlilikler nelerdir?

Mesleki olarak bir çok yeterlilik olması gerektiğini hepimiz biliyoruz. Pedagojik formasyon sürecinde hepimiz bu yeterliliklerle atanıp öğretmen oluyoruz. Benim için bunların yanı sıra en önemli ve gerekli gördüğüm üç yeterlilik var. Bunlar: vicdan, sevgi, saygı.

Peki son olarak Kendine Gülümse Vakfı'nın uygulayıcı öğretmenleri arasındasınız, vakıf hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Kendine Gülümse Vakfı'nın okullarda eğitim-öğretime büyük bir destek görevi gördüğünü düşünüyorum. Öğrencilerin zihinsel, duygusal ve bedensel farkındalığını arttırmak için sınıf içinde çeşitli modüller uyguluyoruz. Aynı zamanda KGV'nin öğretmenler için yapılan atölyelerine de katılıyorum. Bu atölyelere katılmak meslek hayatımda ufkumun genişlemesine yardımcı oldu. Derslerin hem benim için hem de öğrenciler için daha eğlenceli geçmesini sağladı diyebilirim. Kozluk'ta görev yapan ve vakfın atölyelerine katılma imkanı bulan öğretmen arkadaşlarımla bu konuda şanslı olduklarını bilmelerini isterim. Bu vesileyle vakfın kurucusu saygıdeğer Özlem BOLKAN'a çok teşekkür ederim.

Akıl ve Zeka Oyunları Sokakta

Akıl ve Zeka Oyunları Sokakta Projemiz kapsamında bugüne kadar 4600 katılımcıyla bir araya geldik.

Kendine Gülümse Vakfı olarak çocukların zihinsel gelişimini desteklemek amacıyla, bilimsel verilerin ışığında belirlenen kazanımları hedef alan akıl ve zekâ oyunları ile çocuklarla buluşmayı önemsiyoruz.

Vakıf olarak akıl ve zeka oyunlarının yaygınlaştırılarak çocuklarla buluşturulmasını sağlamak, çocukların kendi yeteneklerini keşfedebileceği bir alan yaratmak, akranlarıyla sosyalleşebilecekleri bir alan oluşturmak ve bu alanda farkındalık yaratmak için kamu kurumları iş birliğiyle "Akıl ve Zeka Oyunları Sokakta" projemizle sokakta çocuklar ve ailelerle buluşuyoruz.

VAKIFTAN HABERLER

Seyyar Çocuk Tiyatrosu

Çocukların bedensel koruma farkındalığı kazanması ve öz bakım becerilerini alışkanlık haline getirmesi amacıyla saha uygulamamızın olduğu bölgeler başta olmak üzere yakın ilçelerdeki dezavantajlı okulları da dahil ederek çocuk tiyatrosu gösterimi organize ediyoruz.

2021-2022 eğitim öğretim yılında Batman'da başta Kozluk olmak üzere Sason, Beşiri ve Gercüş ilçelerinde profesyonel tiyatro ekibi ile Haydi Umutla Gülümse Çocuk Tiyatrosu gösterimi gerçekleştirildi. Tiyatroya il/ilçe merkezleri başta olmak üzere kırsalda bulunan birçok köy okulu katıldı.

2022-2023 / 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında Batman'ın Kozluk ve Sason ilçelerindeki Haydi Umutla Gülümse programı uygulayıcı sınıfları profesyonel tiyatro ekipleri tarafından gezilerek sağlıklı olma haline yönelik eğitici tiyatro gösterimi yapıldı. Tiyatro ekibimiz tarafından uygulama yapılan sınıflara öz bakım materyalleri dağıtıldı.

Seyyar tiyatro projemiz kapsamında bugüne kadar 7000 çocukla bir araya gelindi.

Eğitici Video İçerikleri

Ağız ve diş sağlığına yönelik videolar yaklaşık 2761 öğrenci tarafından izlenmiştir.

Bedensel Koruma Modülü içeriklerini görsel ve işitsel olarak daha eğlenceli hale getirmek amacıyla kukla ve şarkılardan oluşan içerikler üretiyoruz.

Videolar vakıf kurucumuz diş hekimi Özlem BOLKAN tarafından çocuklarda ağız ve diş sağlığına yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Video içeriklerinde ağız ve diş sağlığı, mikrobiyoloji, akıl ve zeka oyunları tanıtım videoları bulunmaktadır. Eğitici video içerikleri Haydi Umutla Gülümse programı kapsamında bulunan sınıflarda Bedensel Koruma Modülü içinde izletilmektedir.

VAKIFTAN HABERLER

Akıl ve Zeka Oyunları Turnuvaları

Kendine Gülümse Vakfı, Dünya Sağlık Örgütü'nün sağlık tanımındaki zihinsel gelişimin önemine yönelik vurguyu dikkate alarak bu konu hakkında çalışmalar yürütmeye önem verir. Çocukların zihinsel gelişimini desteklemek amacıyla, bilimsel verilerin ışığında belirlenen kazanımları hedef alan akıl ve zekâ oyunlarını kendisine araç olarak belirlemiştir.

Uygulama sahalarımızda, akıl ve zeka oyunlarını öğretmenler ve öğrenciler arasında yaygınlaştırmak, bu alanda farkındalık yaratmak amacıyla öğretmen ve öğrencilere yönelik yerel ve bölgesel akıl ve zeka oyunları turnuvası düzenliyoruz.

Akıl ve Zeka Oyunları Turnuvaları kapsamında 690 öğretmen ve öğrencimiz turnuvada yarışma fırsatı buldu.

Öğretmen Akademisi

Vakıf olarak öğretmenlerin akademik kariyerlerinin zenginleştirilmesi ve eğitim öğretim sürecinde ihtiyaç duydukları konularda birikimlerinin güçlendirilmesini önemsiyoruz. Öğretmenlerin iyi olma halini desteklemek ve çocuklarla kurduğumuz bağı kuvvetlendirmek amacıyla öğretmenleri ihtiyaç duydukları alanlarda mesleki ve kişisel anlamda liderlik edecek uzman eğitimcilerle buluşturuyoruz.

Öğretmen Akademisi programımız kapsamında 15 farklı atölye içeriğiyle 6 farklı il ve ilçede 342 öğretmenle bir araya geldik.

6

Toplam
İl/İlçe Sayısı

15

Toplam
Atölye Sayısı

342

Toplam
Öğretmen Sayısı

VAKIFTAN HABERLER

Öğretmen Toplulukları

Öğretmen toplulukları programımızla öğretmenlerin sosyalleşmesi, kendi deneyimlerini birbiriyle paylaşabilmesi, farklı branş ve okullarda görev yapan öğretmenlerle tanışıp iş birliği içinde belirli bir konu üzerinden çalışmalarına alan açıyoruz. Farklı topluluklarda öğretmenler birbirinden öğrendiklerini sınıf ortamına taşıyarak etkileşimli bir sınıf ortamının oluşturulmasına katkı sağlıyor. Öğretmen topluluklarımızda yirmi yıllık deneyimli öğretmenler ve göreve yeni başlayan öğretmenlerin aynı alanda bir araya gelip birlikte üretmesini çok önemsiyoruz. Göreve yeni başlayan öğretmenler bulundukları sınıflarda yaşadıkları sorunları bu alanda konuşma fırsatı yakalayıp diğer meslektaşlarıyla çözümler üretebiliyor.

Öğretmen Toplulukları kapsamında 8 farklı toplulukla 674 öğretmen bir araya geldi.

Paylaştıkça Çoğalan Umut

Bugün vereceğiniz destekle çocukların zihinsel, bedensel ve duygusal gelişimlerine yönelik hazırladığımız eğitici materyallerimizle daha fazla çocuğa ulaşmamıza katkıda bulunuyor olacaksınız.

Bağış Yap

Bağış Yap

ÇOCUKLARDA BESLENME VE ZEKA GELİŞİMİ

YAZAR

**DYT. KÜBRA NUR
UÇAR**

*“Sağlıklı beslenme sağlıklı çocukluk, sağlıklı çocukluk ise
sağlıklı yetişkinlik demektir.”*

Beslenme -anne karnından başlayarak- insan sağlığının korunması ve iyileştirilmesinde en önemli faktörlerden biridir. Sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenme herkes için, özellikle de çocuklar için gereklidir. Çünkü bu dönemde kazanılan beslenme alışkanlıkları yaşam boyu sürdürülmektedir.

Sağlığa iyi gelen doğru besinleri tüketmek çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerini direkt etkilemektedir. Sağlıklı besinler tüketmek çocukların bedensel gelişiminde olduğu gibi zihinsel gelişimlerinde de belirleyici rol oynamaktadır. Bunun ile birlikte çocukların düzenli oranda doğru besinler tüketmesi; konsantrasyon sağlamada, algı yeteneklerinin gelişiminde ve başarılı olmada da oldukça önemlidir.

Çocukların zeka gelişimi tükettiği gıdalar ile bağlantılıdır. Beslenmeyi yalnızca karnın doyması olarak görmek doğru değildir. Beslenme anne karnından başlayarak çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişiminde önemli bir rol oynar. Dünya üzerinde birçok bebek sinir sistemi gelişimi problemleri yüzünden farklı rahatsızlıklar ile dünyaya gelir. Rahatsızlıkların sebebi tam anlamıyla belli değildir ancak ortak noktaları beynin gelişimi aşamasında meydana gelmesidir. Bu açıdan beynin gelişiminde genetik ve çevresel etkenler ile birlikte beslenme de önemli bir yer tutar. Beslenme ile beyin arasındaki ilişki yapılan pek çok araştırmaya konu olmuştur. Yapılan araştırmalara göre meyve, sebze ve evde hazırlanan gıdalar ile beslenen çocuklarda IQ'nun ve hafıza becerisinin daha iyi olduğu ortaya çıkmıştır.

ÇOCUKLARDA ZEKA GELİŞİMİNİ DESTEKLEYEN BESİNLER

Yumurta: Bebeklerde zeka gelişiminde önemli bir yeri bulunan kolin, en fazla yumurtada vardır. Yumurta, beynin sinyallerini tetiklemesi için gerekli olan "tirozin" maddesini de içerir. Aynı zamanda içerisinde hafıza için gerekli olan A, B grubu, D vitaminlerini içerir ve vücudun zindeliği için ihtiyacı olan enerji salınımını gerçekleştirir. Bu yüzden zeka gelişiminde yumurta oldukça önemlidir. Yüksek protein içermektedir, çocuklarda konsantrasyonu yükseltir. Bedeni zinde ve enerjik tutar.

Brokoli: Brokoli içerisinde yüksek oranda "K" vitamini bulundurur. K vitamini bilişsel fonksiyonların gelişmesine ve beynin güçlü kalmasına katkı sağlar. Sağlıklı bir zihin ve beden için yeşil gıdaların tüketimine önem vermelisiniz.

(Yeşil gıdaların tüketimi bazen zorlu olabilir. Özellikle sofrada brokoli görmek çocukların korkulu rüyasıdır. Böyle durumlarda tadını anımsatmayan brokoli çorbası, bol yoğurtlu brokoli salatası gibi tariflerle brokoli tüketimini keyifli hale getirebilirsiniz.)

Balık: Balık ürünleri içerisinde Omega-3 yağ asitlerini içerir. Bünyesinde barındırdığı Omega sayesinde hafızayı geliştirir ve hafıza kaybının önüne geçer. Aynı zamanda içerisindeki çinko sebebiyle birçok hastalığın önüne geçer. Çocuğun zekasını korur, bilişsel gerileme ve hafıza kaybına karşı koyar.

Yeşillik: Bebeklerin beyin gelişimi için gerekli besinlerin başında folat ve vitamin içerikleri bakımından zengin ıspanak ve lahana gibi yeşillikler geliyor. Bu besinler ileri yaşlarda demans olma riskini düşüren sağlıklı bir diyetin parçaları. Özellikle yumurtalı ıspanak ve lahana cipsi, yeni beyin hücrelerinin büyümesine yardımcı oluyor

Yulaf ezmesi: Protein ve lif bakımından oldukça zengindir. Kalp ve beyin damarlarının korunmasına katkı sağlar. Yulaf zeka geliştirici yiyecekler arasındadır. Şeker yerine tercih edilebilir.

Et: Çocuklarda zekayı geliştirmekte olan besinlerden bir diğeri kırmızı et olarak karşımıza çıkmaktadır. İçeriğinde hiçbir katkı maddesi bulunmayan etler çocuğun beyin gelişimine destek olur. Yumurtada olduğu gibi etin içerisinde de kolin bulunmaktadır. Ayrıca işlenmiş et ürünlerinden uzak durulmalıdır.

Kuruyemiş ve tohumlar: Protein, esansiyel yağ asitleri, vitamin ve mineraller ile yağlı tohumlar zeka arttıran yiyecekler arasındadır. Üstelik bu gıdalar çocuğun sinir sistemine iyi gelmektedir.

Süt ve süt ürünleri: Süt ve süt ürünleri tüketimi, bilginin zihinde korunması ve değerlendirilmesi için oldukça önemlidir. Süt ürünleri, beyin zarının esnekliğini sağlar ve bilgiyi dikkatli konumlandırır. Beyin gelişimi ve sağlığı için yağ da çok önemlidir. Süt ve süt ürünlerinin (süt, yoğurt, peynir) yağ oranlarının yüksek olması içerdiği protein sebebiyle beyin fonksiyonlarının gelişmesine büyük oranda katkıda bulunur.

Bitter çikolata: Yüksek oranda kakao içeren 30- 40 gram bitter çikolata, güçlü antioksidan içerir. Bitter çikolata içeriğinde bulunan doğal uyarıcılar sayesinde konsantrasyon ve odaklanmayı artırır ve endorfin seviyesini artırarak beyin reseptörlerini harekete geçirir.

Eğitimde Yapay Zeka

Eğitim, insan hayatının en temel ve dönüştürücü unsurlarından biri olarak kabul edilir. Günümüzde, teknolojinin hızla ilerlemesi ve yapay zekanın her alanda giderek daha fazla kullanılmasıyla birlikte, eğitim sistemlerimizi nasıl yeniden şekillendirebileceğimizi düşünmek kaçınılmaz hale gelmiştir. Yapay zekâ, öğrenme süreçlerini kişiselleştirme, eğitim materyallerini zenginleştirme, öğretmen ve öğrenciler arasında etkileşimi artırma ve öğrenme deneyimlerini daha etkili ve erişilebilir hale getirme potansiyeline sahiptir. Yapay zekanın eğitim alanında kullanımı, öğretmenler ve öğrenciler için yeni kapılar açarak, öğrenme ve öğretme süreçlerini dönüştürme potansiyeline sahiptir. Bu teknoloji, eğitim pratiklerini zenginleştirmek ve eğitimde bireyselleştirilmiş öğrenme deneyimlerini desteklemek için çeşitli yollarla kullanılabilir.

Yapay zekanın eğitimde nasıl kullanılabileceğine dair öneriler;

Basit Anlatım: Karmaşık bir terimi veya konuyu basitçe anlatmak gerektiğinde, yapay zekâ, öğrencilerin anlayabileceği şekilde konuyu basitleştirebilir.

Çok Sayıda Örnek Gösterimi: Öğrencilere öğrenme materyalleri sunarken, yapay zekâ, konuyla ilgili çok sayıda örneği hızlı ve etkin bir şekilde bulup sunabilir. Bu, öğrencilerin konuları farklı açılardan görmelerini ve daha iyi anlamalarını sağlar.

Pratik Yapma Fırsatları: Öğrencilerin anlamadıkları konular üzerinde pratik yapmalarını sağlayan yapay zeka uygulamaları, öğrenme sürecini destekler.

Kişiselleştirilmiş Öğrenme Planları ve Materyalleri: Yapay zeka, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmiş öğrenme planları ve materyalleri oluşturabilir.

Ders Planları ve Eğitsel Materyaller: Öğretmenler, yapay zeka kullanarak ders planları, etkinlikler ve çalışma kağıtları gibi eğitsel materyalleri kolaylıkla oluşturabilirler.

Eğitsel Oyun Tasarımı: Yapay zeka, öğrencilerin ilgisini çekecek ve öğrenme süreçlerini destekleyecek eğitsel oyunlar tasarlamada kullanılabilir.

Sınav Soruları Hazırlama: Öğrencilerin seviyelerine ve ihtiyaçlarına uygun sınav soruları, yapay zeka yardımıyla hazırlanabilir.

Değerlendirme Rubrikleri: Yapay zeka, öğretmenlere öğrenci çalışmalarını değerlendirmek için kullanılacak rubrikler oluşturabilir.

Kişiselleştirilmiş Geri Bildirim: Yapay zeka, öğrencilerin performansını bireysel olarak analiz ederek, her bir öğrenciye özel geri bildirimler sunabilir.

Çalışmaların Yeniden Düzenlenmesi ve Geri Bildirim: Öğrencilerin yaptıkları çalışmalar, yapay zeka tarafından analiz edilebilir ve yapılandırılmış geri bildirimler sağlanabilir. Bu, öğrencilerin hatalarını anlamalarını ve düzeltmelerini kolaylaştırır.

Derinlemesine Tartışma: Yapay zeka, öğretmenlere bir konuyu derinlemesine tartışmaları için gerekli araçları sağlayabilir. Örneğin, yapay zeka destekli simülasyonlar ve sanal gerçeklik deneyimleri, öğrencilere karmaşık kavramları deneyimleme ve anlama fırsatı sunar.

Yapay zeka, eğitim alanında devrim yaratma potansiyeline sahiptir. Öğrencilere kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunarak, karmaşık kavramları basitleştirme, çeşitlilikte öğrenme materyalleri sağlama ve gerçek zamanlı geri bildirimlerle öğrenme sürecini destekleme gibi özellikleriyle, eğitimde kalıcı bir iz bırakacak gibi görünmektedir. Yapay zekanın sağladığı imkanlar, öğretmen ve öğrencilere zamandan tasarruf etme, öğrenme motivasyonunu artırma ve daha derinlemesine öğrenme fırsatları sunma konusunda yardımcı olmaktadır. Ancak, bu teknolojinin eğitim sistemlerimize entegrasyonu, etik, gizlilik ve erişilebilirlik gibi konularda dikkatli bir şekilde ele alınmalıdır. Öğrencilerin ve öğretmenlerin yapay zeka uygulamalarını etkili bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli destek ve eğitimin sağlanması önemlidir.

Yapay zekanın eğitimdeki kullanımı, öğrenme ve öğretme süreçlerimizi nasıl dönüştürebileceğine dair sadece bir başlangıçtır. Bu teknolojinin sunduğu fırsatları keşfettikçe, eğitimde inovasyon ve mükemmellik için yeni ufuklar açılmaktadır. Bu nedenle, yapay zekanın eğitimdeki potansiyelini tam olarak anlamak ve bu potansiyelden yararlanmak, gelecek nesillerin eğitimine yön verecek kritik bir adımdır.

Öğretmenler İçin Yapay Zeka Uygulaması Önerisi: MagicSchool

MagicSchool, öğretmenlere yönelik geliştirilmiş, yapay zeka destekli bir eğitim teknolojisi uygulamasıdır. Bu platform, eğitimcilerin ders planlaması, öğrenci değerlendirme ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri oluşturma süreçlerini kolaylaştırmak amacıyla tasarlanmıştır. MagicSchool, öğretmenlerin öğrencilerin bireysel öğrenme seviyelerine ve ihtiyaçlarına uygun olarak ders ve ünite planları hazırlamalarına, sosyal-duygusal öğrenme planları oluşturmalarına yardımcı olur. Bu platform, sınav soruları hazırlama, öğretim materyalleri ve etkinlikler geliştirme gibi özellikleri ile öğretmenlerin içerik oluşturma sürecini destekler. Ayrıca, YouTube videolarından interaktif sorular oluşturabilme yeteneği gibi yenilikçi araçlar sunarak, öğrencilerin ders materyalleriyle etkileşimini artırır ve öğrenme sürecini daha çekici hale getirir. Kısacası, MagicSchool, öğretmenlerin iş yükünü azaltmak, öğrenci başarısını artırmak ve eğitim süreçlerini teknoloji ile zenginleştirmek için güçlü bir araçtır.

AİLECEK NE OYNAYALIM?

Kendine Gülümse Vakfı, DSÖ'nün sağlık tanımındaki zihinsel gelişimin önemine yönelik vurguyu dikkate alarak bu konu hakkında çalışmalar yürütmeye önem verir. Çocukların zihinsel gelişimini desteklemek amacıyla, bilimsel verilerin ışığında belirlenen kazanımları hedef alan akıl ve zekâ oyunları ile çocuklarla buluşmayı önemsiyoruz.

Vakıf olarak akıl ve zeka oyunlarının yaygınlaştırılarak çocuklarla buluşturulmasını sağlamak, çocukların kendi yeteneklerini keşfedebileceği bir alan yaratmak, akranlarıyla sosyalleşebilecekleri bir alan oluşturmak ve bu alanda farkındalık yaratmak için sizlere birtakım akıl ve zeka oyunları önerilerimiz var. Tavsiye ettiğimiz oyunlar çocuklarda görsel dikkat, strateji geliştirme, el-göz koordinasyonunu sağlama, sözel ifade becerilerini artırma gibi kazanımlar sağlar. İşte vakfımızın zihinsel gelişim modülü sorumlusu Alaattin Enes Cici'den birtakım kutu oyunları önerileri;

YAZAR
ALAATTİN ENES CİCİ

Rondo Vario

Minik turtullar büyüyüp serpilebilmek için birinin oyun küpünü atmasını ve uygun parçayı eklemesini bekliyorlar. Minik turtullara yardım etmek istemez misiniz?

Kazanımlar arasında; görsel dikkat, el-göz koordinasyonu, seçici dikkat ve bilgiyi transfer etme yer alır.

4+ Yaş
2-4 Kişi

Skippity

İster düz, ister çizgi zıplayın ve üzerinden atladığınız Skipper'ları toplayın. Unutmayın, siz ihtiyacınız olan renkleri toplarken rakibiniz de ilerliyor. Kazanmak istiyorsanız, bir yandan da rakibinizi kollayın. Her renkten bir tane toplandığında bir set elde edilir.

5+ Yaş
3-4 Kişi

Çatlak Yumurta

Bir konu kartı aç ve Çatlak Yumurta'nın kemerine bas. Süre başladı! Gıt gıt gıdaaaak... Konu kartıyla ilgili bir kelime söyle ve zaman kaybetmeden Çatlak Yumurta'yı rakiplerine at. Süre her an dolabilir ve yumurta her an çatlayabilir; çatlama sesi duyulduğunda Çatlak Yumurta kimin elindeyse, bu oyuncu, o eli kaybeder. Zamanlayıcıya karşı yarış, yumurta çatlamadan soruları cevapla, oyunu kazan!

7+ Yaş
2-6 Kişi

Triangle Game

İsteyene üçgen, isteyene kare. Engellenebileceğinizi de aklınızdan çıkarmadan rakibinizi engelleyin ve parçalarınızı doğru yere koyun. Kazanımlar arasında; strateji geliştirme, problem çözme ve görsel dikkat yer alır.

7+ Yaş
3-4 Kişi

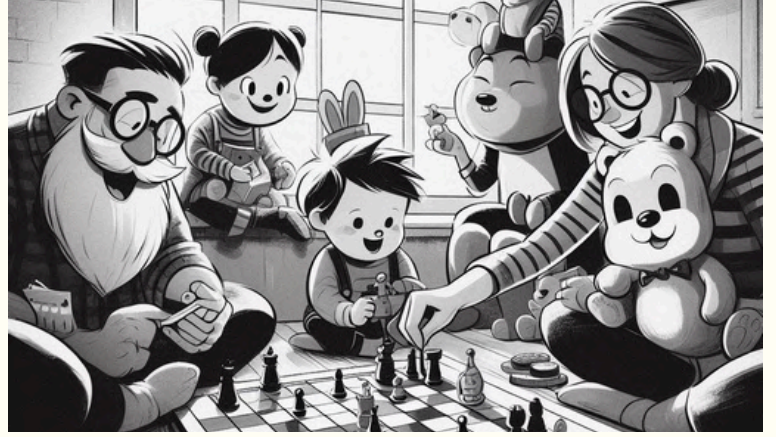

Yeni neslin ebeveyni olmak

DERLEYEN
ELİF MERVE ŞİMŞEK

Ebeveyn olmak her dönemde yeterince zorken bir de bu çağda ebeveyn olmak daha da zor. Bunun nedeni genelde ebeveyn olarak sorumluluklarımızın artmasından kaynaklanıyor. Hem yeni neslin ebeveyni olmak üzerine hem de çocuğunuzla sağlıklı zaman geçirmenize yarayacak önerileri Doç. Dr. Yavuz Samur'un instagram içeriklerinden sizler için derledik.

Eski zamanlara göre çocuğumuzu korumamız gereken uyarılar her geçen gün daha da artıyor. Televizyondaki yaşına uygun olmayan diziler, programlar, reklamlar, telefon ve tablette kullanabildiği kontrolsüz uygulamalar, yanlış örnek oluşturabilecek her şeyin bir tuş uzağında olması biz ebeveynleri daha da korkutuyor.

Çocuklarımızı tehlikelerden tümüyle korumak mümkün olmasa da alabileceğimiz önlemlerle onları tehlikeden uzak tutabilmek mümkün.

Doç. Dr. Yavuz SAMUR'un bu konuda ebeveynlere yönelik çeşitli önerileri var:

1-Çocuğunuzla mutlaka oyun oynayın! Yaşı kaç olursa olsun her çocuğun en büyük ilacı her zaman oyundur. Dijital oyunlardan onları uzak tutmak için ailecek oyun

oynamak çok önemli. Bol bol kutu oyunlarınız olsun.

2-Çocuğunuzun oynadığı dijital oyunları bilin. Hatta önce siz oynayın. Oynadığı oyunların yaşlarına uygun olup olmadığını mutlaka araştırın.

3-13 yaşından önce kesinlikle akıllı telefonları, sosyal medya hesapları olmasına izin vermeyin.

4-Çocuğunuzun içerik üreticisi mi, içerik tüketicisi mi olduğuna dikkat edin. İzlediği içerikler ona yeni şeyler katıyorsa bu güzel bir şeydir. Teknolojiyi bilinçli kullanması konusunda ona rehber olun.

5-Kısıtlı modu aktif hale getirin. Sosyal medyada bir çok uygulamada ebeveyn kontrolü mevcut. Ebeveyn denetimini aktif hale getirerek çocukların karşısına yaşlarına uygun olmayan içerikler çıkmasını engelleyin.

Çocukların Yaratıcı Düşünmelerini Sağlayacak 10 Soru

1. Zamanı kontrol edebilseydik nasıl olurdu?
2. Gerçekten mutlu olmak demek ne demek? Nasıl bir şey?
3. Sonsuza kadar yaşayabiliyor olsaydık nasıl olurdu?
4. Sence düşüncelerimiz/fikirlerimiz nereden geliyor?
5. Hem geleceği hem geçmişi görebiliyor olsaydık nasıl olurdu?
6. İnsanların rüyalarına girebilseydik nasıl olurdu?
7. Bir şeyin "gerçek" olduğunu nasıl biliriz?
8. Duygularımızı kontrol edebilsek nasıl olurdu?
9. Çiçeklerin gizemli güçleri olsaydı nasıl olurdu? Neler olurdu?
10. Gerçekten süper kahramanlar olsaydı hayat nasıl olurdu?

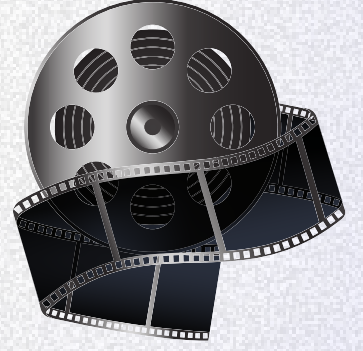
Çocuklar İçin Eğlenceli 12 Beyin Egzersizi

1. Türkçede daha önce bilmediğiniz 5 yeni kelime öğrenin ve kullanın.
2. Bir yeni düğüm atma şekli öğrenin.
3. Çocuğunuza sanal bir bütçe verin ve yaz tatili planınızı onun liderliğinde yapın.
4. İşaret dilinden 5 kelime öğrenin ve uygulamaya çalışın.
5. Kullanmadığınız eliniz ile resim çizin.
6. Harita üzerinden bir gezi planı yapın. (Hangi şehirlere sırasıyla gidilebilir?)
7. Bildiğiniz bir hikayeyi değiştirerek yeniden anlatın.
8. Çamaşırları katlama şekilleri üzerine çalışın, en verimli katlama şekli nasıl?
9. Gözlerinizi kapatıp bir nesneyi bir yerden alıp başka bir yere bırakmaya çalışın.
10. Bir müzik açıp şarkıyı ilk doğru tahmin etme yarışması yapın.
11. Var olmayan bir kelime şakası oluşturmaya çalışın.
12. Birinin kalbine çok iyi gelebilecek bir jest düşünün ve yapmaya çalışın.

Çocuklarla Evde Yapabileceğiniz 15 Etkinlik

1. Aklımda ne var? Oyunu oynayın.
2. Bulmaca çözün.
3. Gözünüz bağlı tat alma testi yapın.
4. Origami (kağıt katlama sanatı) yapın.
5. Yastık savaşı yapın.
6. Kendi kutu oyununuzu tasarlayın.
7. Battaniyeden ev yapın. Altında sohbet edin.
8. Evdeki malzemelerle ilginç bir deney yapın.
9. İsim şehir oynayın.
10. Yırtık, delinmiş kıyafetlerinizi diken.
11. Aile üyelerinin 5 tane iyi yönünü yazın.
12. Online müze ziyaret edin.
13. Akrostiş ile şiir yazın.
14. Meditasyon yapın.
15. Bir şiir ezberlemeye çalışın.

Ne izlemeli?

SOUL

Ortaokulda bir müzik öğretmeni olan Joe Gardner'ın ölümün kıyısına geldiği bir olay sonrası hayatını gözden geçirdiği ve yaşamın anlamını keşfettiği bir süreci konu alan animasyon filmidir. BAFTA ve Oscar ödüllü 200'den fazla festivalde en iyi animasyon kategorisinde aday gösterilmiştir. 6 yaş ve üzeri için uygundur.

Ölümden sonra ruhumuza ne olur? Öteki dünya var mı? Sonrası varsa, önceki dünya var mı? Nereden geldik, nereye gidiyoruz? Önceki ve sonraki diyarlar varsa bu dünyadaki hayatın amacı ne? Bizim amacımız nedir? Ölen sadece bedense ruhumuza ne oluyor? Her planlanmış bir kurguysa özgür irademiz var mı? Tüm zor soruların bir kısmını, belki de tamamını aklımıza getirebilecek türden bir film.

Süre: 106 dakika

TERS YÜZ

5 temel duygu durumundan Neşe, Üzüntü, Korku, Öfke ve Tiksinme yola çıkarak insan hayatının, anılarının ve kişiliğinin nasıl şekillendiğini, özetle 'aslında içerde neler döndüğünü' keyifli bir animasyon senaryosuna yediren ekip, mesaj kaygısını bas bas bağırmandan hem küçüklere, hem de güncel esperileriyle onları sinemaya getiren ebeveynlerine sesleniyor. Tek amacı Riley'in mutlu etmek olan 'Neşe'nin niyeti her ne kadar iyi olsa da, Üzüntü ile çıktığı macerada onun da öğreneceği yeni şeyler olduğunu görüyoruz; çocuk seyirci kitlesine mutluluğun yanı sıra üzüntü, korku, öfke ve nihayetinde öğrenmenin de insan bütünlüğünün bir parçası olduğunu fısıldayan yapım, yeri geldiğinde ağlamanın da yola devam etmek için gerekli anahtar olduğunu ifade ediyor.

Süre: 95 dakika

GUGUK KUŞU

1975 yapımı bir film ve aynı adı taşıyan bir romandan uyarlanmış. Film, bir akıl hastanesinde geçiyor ve baş karakterimiz Randle McMurphy'nin hikayesini anlatıyor. Film, toplumun dışına itilmiş insanları ve onların içinde bulunduğu zorlukları ele alıyor. Benim favori sahnelerimden biri, McMurphy'nin diğer hastaları eğlendirmek için düzenlediği bir parti sahnesiydi. Jack Nicholson'ın performansı gerçekten etkileyiciydi. Eğer insan psikolojisi ve toplumsal konular ilgini çekiyorsa, Guguk Kuşu filmi kesinlikle izlenmeye değer!

Süre: 133 dakika

BELLE AND SEBASTIEN

Fransız yapımı bir macera filmidir. Film, köpek Bella ve onun sahibi küçük çocuk Sebastien'in sıcak bir dostluğunu anlatır. İkisi dağlarda maceralara atılırken, bir yandan da Bella'nın geçmişini keşfetmeye çalışırlar. Bella ve Sebastien, izleyiciye hem eğlenceli hem de duygusal bir deneyim sunuyor. Filmdeki doğal güzellikler ve muhteşem manzaralar büyüleyici. Bella ve Sebastien'in arasındaki bağ, izleyiciyi derinden etkiliyor ve kalplerini ısıtıyor. Film, dostluğun ve sadakatin gücünü vurguluyor. Bella ve Sebastien'in birlikte yaşadıkları zorluklar, onların bağını daha da güçlendiriyor. Aynı zamanda, doğayla olan uyumları ve sevgi dolu kalpleriyle izleyicilere ilham veriyor. Bella ve Sebastien, hem çocuklar hem de yetişkinler için keyifli bir film. Sıcak bir hikaye, güzel oyunculuklar ve doğal çekimlerle izleyiciyi büyülüyor.

Süre: 104 dakika

AGORA

Tarihi bir dram ve felsefi bir film. Film, 4. yüzyılda İskenderiye'de geçiyor ve Hypatia adlı bir matematikçinin hayatını anlatıyor. Hypatia, bilimsel çalışmalarıyla tanınan ve kadın olarak o dönemde büyük bir başarı elde eden bir karakter. Film, dönemin politik ve dini çatışmalarını da ele alıyor. Görsel efektler ve kostümler gerçekten etkileyici. Hypatia'nın astronomiyle ilgili dersler verdiği sahneler dikkat çekici. Eğer tarih ve felsefe ilginizi çekiyorsa izlemekten keyif alacağınız bir film.

Süre: 141 dakika

TEMPLE GRANDIN

Temple Grandin filmi, gerçek bir hikayeden uyarlanmış bir drama filmidir. Film, otizm spektrumunda olan Temple Grandin'in hayatını anlatır.

Temple Grandin, otizmli bir kadın olarak, hayvan davranışları konusunda olağanüstü bir yeteneğe sahiptir. Film, Temple'in zorluklarla dolu yaşamını ve onun hayvan davranışları üzerindeki etkisini anlatır. Temple, hayvanların nasıl hissettiğini anlamak ve onlara daha iyi bir yaşam sağlamak için mücadele eder. Filmdeki oyunculuklar gerçekten etkileyici. Başroldeki oyuncu, Temple Grandin'in karakterini mükemmel bir şekilde canlandırıyor. Ayrıca, filmdeki görsel anlatım ve atmosfer de izleyiciyi içine çekiyor.

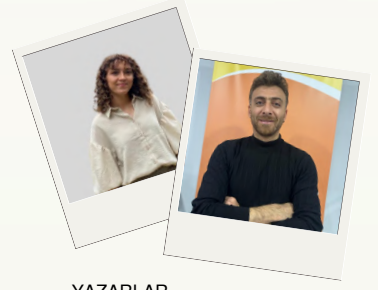
Temple Grandin, otizm hakkında farkındalık yaratmaya yardımcı olan bir filmidir. Temple'in hayatı, engellerle dolu olsa da, onun azmi ve tutkusu ilham vericidir. Eğer gerçek hayattan uyarlanmış, duygusal ve ilham verici bir film arıyorsanız izlemelisiniz

Süre: 107 dakika

YAZAR
SABİR EKİNCİ

EĞİTSEL OYUNLARLA ÖĞRENIYORUM

YAZARLAR
EDA KAVAT
MEHMET EMİN SÜRER

Dergimizin bu sayfasında çocuğun dili olan oyunları eğitsel bir çerçeveden sizlerle paylaşmaya çalıştık. Oyun çocuğun dili, iletişim yoludur. Çocuk oyunlarla öğrenir, hayata oyun çerçevesinden bakar. Atalarımızın deyişi ile "oynamayan tay at olamaz." Öğretmenlerimiz Eda KAVAT ve Mehmet Emin SÜRER tarafından derlenen eğitsel oyunlarımızı gelin birlikte oynayalım...

Oyunun Adı: ZIP ZIP ZIPLA OYUNU

Amaç:

- Dikkat, konsantrasyon, büyük kas gelişimini destekleme

Kazanımlar:

- Eş sesli kelimeleri öğrenmeyi sağlar.
- Çarpma işleminin sonucunu söyler.
- İstekler ve ihtiyaç konusunu pekiştirmeyi sağlar.

Uygulama/yönerge:

- Oyun alanına hulohoplar art arda dizilir.
- Katılımcılar iki gruba eşit sayıda ayrılır.
- Hulohopların başlangıç noktalarına gruplar geçer ve arka arkaya sıra olur.
- Liderin başla komutu ile grupta 1. sıradaki oyuncular çift ayak zıplamaya başlar.
- Karşılaşılan noktada lider eş anlamı olan bir kelime sorar.
- Cevabı ilk bilen oyuncu oyuna devam eder.
- Bilemeyen takımın oyuncusu hemen yoldan çekilir ve grubunda sırada bekleyen diğer oyuncu zıplamaya başlar.
- Oyuncular yeniden karşılaştıktan sonra sorular sorulur.
- Oyunda hedef karşı takımın başlangıç noktasına ulaşmaktır.
- Bu noktaya ulaşan takım oyunu kazanır.

Öğretmene/Aileye Not: Çekingen olup oyuna katılmak istemeyen çocuklar zorlanmamalıdır. İkinci bir şans verilebilir ama oynamak istemediklerinde anlayışla karşılanmalıdır.

Kişi Sayısı: 5+

Süre: 15-20 dakika

Malzemeler: Hulohop

Oyunun Adı: Bardaktan Kule

Amaç:

- İş birliğine dayalı problem çözme becerisi kazanma.

Kazanımlar

- Grup içi iletişimi artırır.
- El-göz koordinasyonunu geliştirir.
- Problem çözme becerisini artırır.
- Konularda genel tekrarlarda yardımcı etkinlik olabilir.

Uygulama/yönerge:

- Bir adet paket lastiğine yaklaşık 40cm uzunluğunda kişi sayısı kadar ip bağlanır.
- Grup 4 kişilikse dört adet ip bağlanır. Plastik bardakların alt kısmına bilgi soruları(alfabetik sıralama , işlem önceliği, kronolojik sıralamalar... gibi) yazılır.
- Masanın üzerine bardaklar açık bir şekilde konulur. Paket lastiğine bağlanmış 4 adet ipi masanın dört kenarına geçen kişilerin tutması istenir. (grup sayısı kaç kişi ise tutulan ip de o kadar olmalıdır.)
- Oyun başladığında katılımcılar bardakları ters çevirerek altlarında yazan soruları çözmeye başlarlar. Cevapları bulan grup elleriyle bardaklara dokunmadan ellerindeki ipi itip çekerek lastiğin bardağı kavraması sağlanır.
- Sırayla lastik tarafından kavranan bardaklar üst üste kule gibi dizilmeye başlar. Bardakları üst üste ilk doğru dizene grup oyunu kazanır. Kalabalık gruplarda yarışma turnuva usulü yapılabilir. (A-B grubu yarışır kazanan finale çıkar. C-D grubu yarışır finale çıkar. Finale çıkan örneğin A-C grubu yeni bardakların üzerindeki soruları cevaplamaya çalışarak kazanan belirlenir.

Öğretmene/aileye not: Kalabalık sınıflarda gruptaki öğrenci sayıları 5-6 kişilik olabilir. Kişi sayısı kadar ip takılması unutulmamalıdır. Bardaklara elle müdahale olmamalıdır. Yere düşen ya da devrilen bardaklar düzeltilip oyun devam edebilir.

Kişi Sayısı: 4+

Süre: 15-20 dakika

Malzemeler: Lastik, karton bardak, ip

HER ÇOCUK BİRİKTİR

KENDİNİ KEŞFETMEK

HER ÇOCUĞUN

HAKKIDIR!

YAZAR
BÜŞRA ALBUDAK

İrade Terbiye Edilir mi?

JULEŞ PAYOT'UN MEŞHUR KİTABI İRADE
TERBİYESİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Hepimizin çaresiz hissettiği ve içinde bulunduğu çaresiz durumdan çıkmak için ne yapacağını bilemediği anlar olur. Bu durumlarda bazen bir türlü hareket edemeyiz ve kendimizi bir labirentin içinde hissederiz. Sonra da harekete geçemediğimiz için kendimizi suçlarız. Amerikan Psikoloji Derneği'nin yaptığı tanıma göre irade "uzun vadeli hedefleri karşılamak için kısa vadeli tahriklere direnerek hazzı erteleme yeteneğidir."

Jules Payot'a göre ise "İrade duygusal bir güçtür ve onun üzerinde etkili olmak isteyen her fikir tutkuya bürünmek zorundadır."

Payot İrade Terbiyesi kitabında fikirler ve düşüncelerin duyguların tohumları olduğunu söyler. Sahiden de iç dünyamız da duyguların filizlenme sürecine baktığımız da bunun önce fikirlerden tohumlandığı fark edilir. Örneğin; sınıfımızda çalışkanlığı ile dikkat çeken bir arkadaşımız olduğunu düşünelim, burada fikrimizi onun dikkat çekici oluşuna verirse biz de dikkat çekmek için farklı davranışlara bürünebiliriz. Ama onun çalışkan oluşu üzerine düşünürsek verimli ders çalışma teknikleri konusunda ondan feyz alıp biz de kendimizi geliştirebiliriz.

Buradan şöyle bir genellemeye ulaşmak sanırım hatalı olmaz eğer fikirler duyguların tohumlarıysa -ki öyleye benziyor- o zaman davranışlar da duyguların meyveleridir. Hal böyle olunca bizim sırasıyla önce fikirlerimizi sonra duygularımızı ve onun nihayetinde de davranışlarımızı kontrol etmemiz gerekiyor. Peki ne için? Terbiye edilmiş bir irade için. Peki bunun için ne yapmamız gerekir? Tefekkür etmek; düşünmek. Mesela "Dün ne yapmasaydım kendimi daha rahat hissederdim?" ya da "Bugün ne yaparsam daha güzel bir gün geçiririm?" şeklinde bir düşünme tarzı oluşturmak ve bu soruları ara sıra kendimize yöneltmek bizi irade terbiyesi konusunda daha ileriye taşıyabilir. Çok uzunca bir zaman belki de günümüzde bile geçerli olan bir görüş vardır ki özgürlük için çalışmak gerekir.

Payot ise insanın gerçek özgürlüğüne ancak iradesine hakim olmakla ulaşabileceğini ileri sürüyor. Sahiden de irademize hakim olup yapılması gereken işleri zamanında bitirdiğimizde, sorumluluklarımızla meşgul olduğumuzda planlı ve programlı hareket ettiğimizde rahatlamış zihin ve verimli geçirilen bir zaman yanımıza kalır. Kitapta geçen bir ifade ise aynen şöyle "Özgürlüğümüzü teminat altına almak için gereken yegane şey hayal gücümüzün gerçekleştirilecek bir hayat planı tasarlamaya muktedir olmasıdır." Planlı bir hayat yaşamak, yapılan işlerde kararlılık ve süreklilik sağlamak da iradeli bir yaşam tarzına kişiyi yaklaştırır. Payot insanın karar verme mekanizmasını da şöyle eleştiriyor: "Neredeyse herkes seçilecek birçok yol karşısında bir tercih kullanıp birini seçtiğini sanıyor."

Maalesef öyle değil, neredeyse her zaman kararımız bizim içimizde alınıyor, ama bizim tarafımızdan alınmıyor; bizim bilinçli arzumuz süreçte neredeyse hiç yer almıyor; kesin zaferlerinden şüphe duymayan eğilimler aklın iyice düşünmesine bir şekilde müsaade ediyorlar; kendini kral zannetme kısır tatminini ona yaşatmak istiyorlar ama gerçekte o sembolik bir kral, caka satıyor, nutuk atıyor ama yöneten bir başkası.”

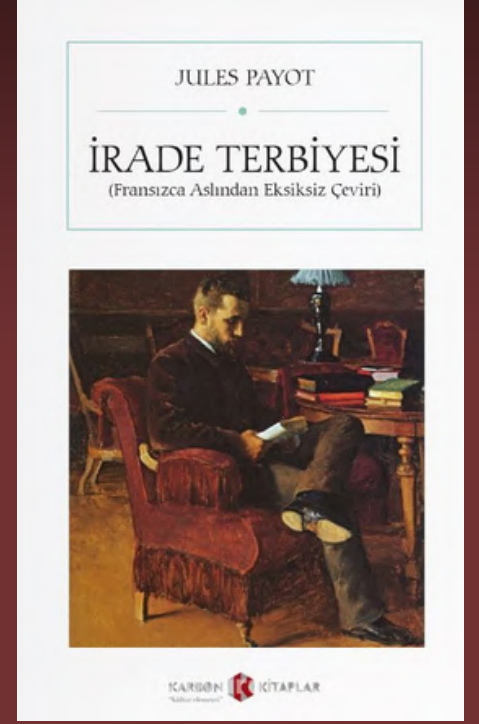
Güçlü ve kalıcı bir irade sıklıkla uyarılan duygular tarafından desteklenmelidir. Kişi iradesini güçlendirmek için yoğun bir hassasiyet duygusuna sahip olmalıdır. İradenin güçlenmesinde zamanın etkisi de oldukça önemlidir. Zaman aklı özgürleştirir. Tutkuların etkisinden arındırır. Kendi için hedefler koyup bunu sabırlı sakın ama kararlı bir taktikle gerçekleştiren insan zamanın etkisiyle özgürleşmiştir.

Şüphesiz ki insanın iradesini güçlendirmek için öncelikle kendisini keşfetmesi gerekir. Kendini keşfeden insan fikirleri ve davranışları arasında bir alışkanlık bağı oluşturmaktadır.

Ama fikirler bazen tutku ve arzular tarafından ayartılırlar. Tembel insan onu çalışmaya teşvik edene her zaman hazır bir cevabı olan insandır. Rus yazar Gonçarov, Oblomov isimli kitabında bu durumu tembel Oblomov karakteri ile betimleyerek çok güzel anlatmıştır. Keşke Oblomov da İrade Terbiyesi kitabını okusaydı. Belki daha az tembellik yapardı. Tıpkı Oblomov’da olduğu gibi tembellik de bir alışkanlık haline dönüşebilir. İşte burada bizim faydalı alışkanlıklar edinmemiz, hayatımızın sağlıklı rutinlerden oluşması da irade terbiyesi konusunda bize yardımcı olacak ve tembelliği en aza indirecektir.

“Başarının sırrı amaçlarımız için kullanılabilecek her şeyden istifade etmektir.” diyor Payot. Bu noktada başarı üzerine tefekkür etmemiz gerekir. Ve bahaneler... Her zaman harekete geçmemek için bir bahanemiz vardır.

Çok basit bir örnekle; tüm başlangıçlar için müphem bir haftanın pazartesi gününü seçeriz ve o pazartesi hiç gelmez.

“Başarının sırrı amaçlarımız için kullanılabilecek her şeyden istifade etmektir.”

“Kararlı bir duruş tembellik ihtimalini ortadan kaldırır.”

Bu noktada bahanelerimiz ve onların gerçek nedenleri üzerine düşünmek de bizi başarıya yaklaştıracaktır.

Payot’a göre davranışlarımızın hangi istikamete yöneldiği de önemlidir. Ya kuşkucu olup burada var oluşumuzun tamamen bir tesadüf eseri gerçekleştiğine inanacağız. Ya da ahlakçı bir anlayışla evrenin giderek daha yüksek bir mükemmelliğe ulaştığını kabul edeceğiz. Seçmemiz gereken şeyin ikinci anlayış olduğunu söyler Payot. Çünkü kuşkucu anlayış irade üzerine düşünmeyi reddeder. İyiye doğru ilerlemek ancak evrenin de iyiye doğru ilerleyeceğine inanmakla mümkün olur.

Yirmi yedi yaşına kadar kaderimiz hakkında fazla düşünmediğimizi söylüyor yazar, günlük telaşlar içinde kaybolduğumuzu. Bu yüzden çok geçmeden düşünmenin yalnızlığına sığınmamız gerektiğinin altını çiziyor. Ancak bu şekilde düşünme şeklimizi genel yargılardan öznel değerlendirmelere doğru değiştirebiliriz. Kendimizi sürekli olarak gözden geçirmemiz de irade üzerinde etkili olacaktır.

Kendimizi sürekli gözden geçirirsek dünya bizim için beklenmedik bir yer olmaktan çıkar. Yazar sadece zayıf insanlar için dünyanın beklenmedik olaylarla dolu olduğunu söylüyor. Güçlü ve özgür iradeli olmak için hatalarımızın ve hedeflerimiz doğrultusunda ilerlerken bize zaman kaybettiren şeylerin bilincinde olmamız gerekir. Kararlı bir duruş tembellik ihtimalini ortadan kaldırır.

Sonuç olarak yazar bize bu kitabında adeta bir öz eğitim ve öz değerlendirme dersi veriyor. Kendimizi eğitime uğraşımızda izlememiz gereken davranış çizgisini en ince ayrıntısına kadar önceden belirlememiz gerekir. Ve kendimizi eğitirken kendimize karşı net kurallarımız olmalı. Ayrıca zaman zaman inzivaya çekilip düşünme üzerine, irade üzerine düşünmeliyiz.

Yazarın öğrencilere de bir tavsiyesi var ki o da eğitim boyunca derslerinden her fırsat bulduklarında düşüncelerini kendi üzerine odaklamayı unutmamaları.

İrade görünüşte önemsiz birçok küçük olayla güçlenir. Bu yüzden yazar küçük çabaların ve küçük hedeflerin bizi irade eğitimi yolculuğumuzda epey ileri taşıyacağını söylüyor. Unutmayalım ki zaman onu gerektiği gibi kullanmayı bilenden asla eksik olmaz. Yine çok sevdiğim başka bir kitapta der ki “Bir kez kendini bulmuş olanın yeryüzünde yitirecek bir şeyi yoktur artık ve bir kez kendi içindeki insanı anlamış olan bütün insanları anlar.” Sözün özü irade eğitimi de kendimizi anlamaktan geçiyor. Bu muhteşem kitabı sizlere kesinlikle tavsiye ediyorum.

OKUMA KÖŞESİ

KİTAPLAR FARKLI DÜNYALARIN KAPISINI ARALAMAKLA BİRLİKTE BİZLERE FARKLI YAŞANTILARIN ÖZNESİ OLMA FIRSATI SUNAR. DERGİMİZİN BU SAYISINDA BİRBİRİNDEN FARKLI YAZAR VE KİTAPLARI SİZLER İÇİN DERLEDİK. KEYİFLİ OKUMALAR...

William Shakespeare- Othello

Tiyatro okumak da bazen en az izlemek kadar keyifli olabiliyor. Hele ki bu eser usta bir kalemin elinden çıkmış ise. Ben bazen yoğun okumalarımın arasında nefes almak için tiyatro eserlerine yönelirim. O yüzden siz bu derginin okurlarına da bir tiyatro eseri önermek istedim.

Bu öyle bir eser ki psikoloji de Othello Sendromu diye bir hastalığa adını vermiş.

Şimdi kısaca eserin konusuna değineyim; 16.yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı donanması Kıbrıs'a doğru fetih için yola çıkar. Venedikli yöneticiler başarılı asker Othello'yu eşi Desdemona, yaveri Casio, Çavuşu İago ve eşi Emilie ile birlikte Kıbrıs'a adayı savunması için gönderir. Bu sırada çavuş İago ise neden kendisi değil de Casio yaver oldu diye içten içe hırslanmaktadır. Peki bu hırs neye sebep olur? Tek bir insanın yüreğindeki karanlık büyüyerek etrafını nasıl kasvete ve kaosa sürükleyebilir? Masum bir aşk ne kadar masum kalabilir? Her aşk bir gün mutlaka kirlenir mi yoksa aşkı kirleten kirli kalplerimiz mi? Soran sorgulatan bu tiyatro eserini siz de muhakkak okumalısınız.

YAZAR
BÜŞRA ALBUDAK

*"Başlangıcı birdenbire olanın
sonu da çabuk gelir."*

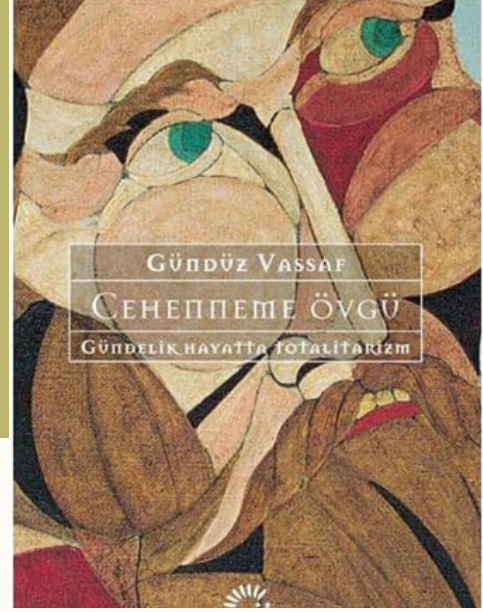

*“İnsan, alıştığı
gürültüyü bile
arar.”*

John Steinbeck- Gazap Üzümleri

John Steinbeck insan analizine meraklı bir edebiyatçı bu merak öyle hat safhalardaymış ki üniversite yıllarında tıp öğrencileriyle birlikte kadavra incelemesine katılmak istemiş yazar. Bu talebi tıp dekanı tarafından reddedilince neşterle yapamadığı analizi kalemiyle yapmış usta yazar.

Gazap Üzümleri kitabı bize bir aile trajedisi sunarken, aynı zamanda müthiş bir sosyolojik inceleme yaptırıyor. Kitabın konusuna kısaca değinecek olursak Joad ailesi ve birçok çiftçi yıllardır ekip biçtiği topraklardan, esas toprak sahibi olan bankaların talebiyle uzaklaştırılır. 1929 ekonomik buhranından sonra tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş sancısını, kapital düzene ayak uydurmaya çalışan emekçi sınıfın mücadelesini, bu uzaklaştırmadan sonra yönünü Kaliforniya'ya çeviren Joad ailesinin maceralarında birebir hissediyorsunuz. Ve en çok neyi hissediyorsunuz biliyor musunuz? Açlık bir insanın boğazına gazap üzümü gibi nasıl takılır? İşte bunu... Velhasıl kelimam tavsiyemdir efendim. Okudum, okuyun.

Gündüz Vassaf-Cehenneme Övgü

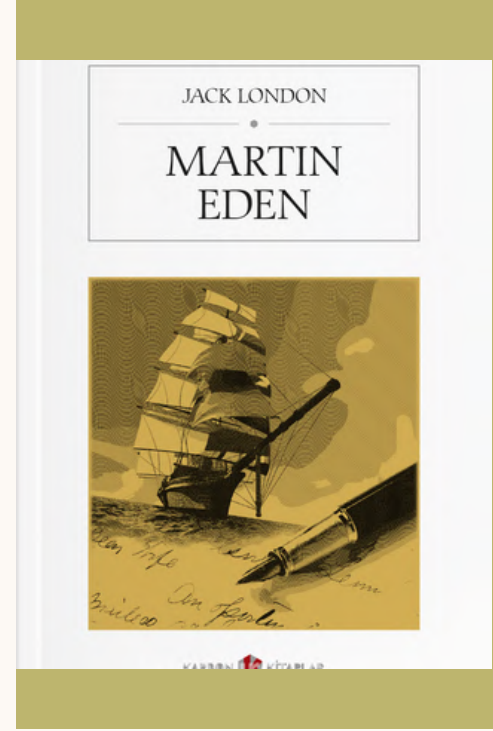
Gündüz Vassaf ABD'de akıl hastanesi gardiyanlığından, TRT'de radyo spikerliğine kadar farklı işlerde çalışmış bir psikolog. Hal böyle olunca insan ve gündelik yaşam üzerindeki gözlemleri de çok üst düzeyde. Siz de gündelik yaşamda fark etmediğimiz şeyler üzerine düşünmek ya da düşündüğünüz şeylerin farkına varmak için bu kitabı okumalısınız. Yazarın iddiası şu ki gündelik hayat bize seçmeyi dayatır. Çünkü seçme özgürlüğü düzenin sunduğu çeşitlilik oranında vardır. Bu durum da bizi gündelik yaşamda tutsaklaştırır. Konu konu ilerleyen bu kitapta yaşamak üzerine düşünen herkes mutlaka kendinden bir parça bulacaktır. Ünlü yazar Oruç Aruoba ise kitap için şöyle diyor; "Belki bu dönemle baş edebilmemiz, kültür tarihinin birçok geçmiş başarısına birden başvurmamızla olanaklı olacak. Vassaf'ın bu kitabı da bu başvuru için el altında tutmamız gereken bir kitap."

*“Sırf gününü huzurlu
geçirmek için sık sık “evet”
der, ama aslında ‘hayır’ ı
kastederiz.”*

“Buralara nereden geldiğimi biliyorum, gidecek daha çok yolumun olduğunu da biliyorum ve gerekirse dizlerimin üstünde sürünerek de olsa oraya gideceğim”

Jack London-Martin Eden

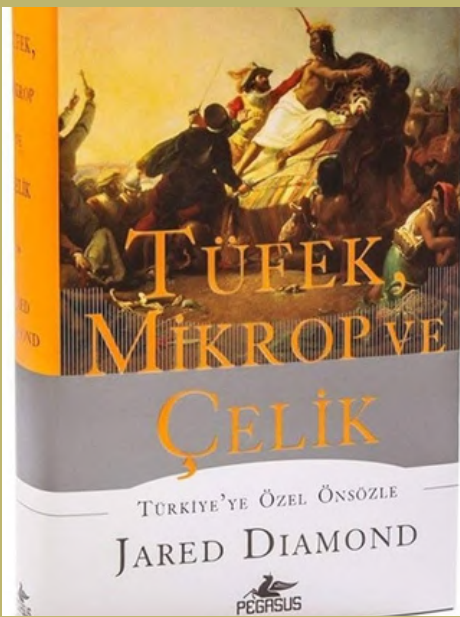
Martin Eden benim için idealizmin ve salt çalışmanın kitabıdır. Kitabın konusuna değinecek olursak işçi sınıfından olan Martin Eden burjuva sınıfından bir kadına aşık olur. Bu aşk ve sınıf farklılığı onda bir yetersizlik duygusu oluşturur. Bunun sonucunda Martin başlar gece gündüz çalışmaya, amacı ünlü bir yazar olmak, sevdiği kadına kavuşmaktır. Bunun için gecesini gündüzüne katar kendi sınıfından oluşturduğu sosyal çevresinden ayrılarak burjuva arkadaşlar edinir. Peki sonunda amacına ulaştığında onu bekleyen şey mutlu ve huzurlu bir hayat mıdır? Mutluluk yürünen bir yol mudur yoksa varılacak bir hedef mi? Yazarın hayatından da otobiyografik izler taşıyan bu kitap, okurken sizi her anlamda sürükleyecek. Kendinizi var oluştunuz, idealleriniz hakkında düşünürken bulacaksınız. Kafka der ki “İyi bir kitap donmuş denize indirilmiş bir baltadır.” Okuyun Martin Eden’i içinizdeki okyanusa bir balta insin, bakalım yeniden dalgalanan okyanusunuz sizi nereye götürecektir?

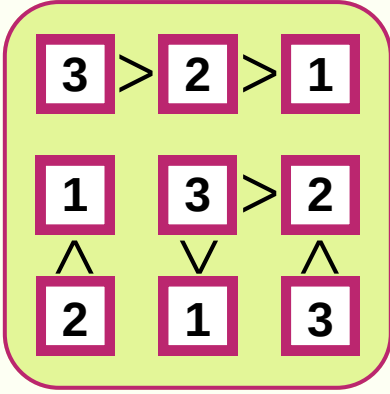
Jared Diamond -Tüfek, Mikrop ve Çelik

Jared Diamond, bir biyolog ve ilgi alanı kuşlar bu amaçla Papua Yeni Gine’de bulunurken bir yerlinin ona sorduğu soruyla başlıyor kitap. “Beyaz adamın bu kadar çok kargosu varken neden biz Yeni Ginelilerin bu kadar az? ”Kargo, Yeni Ginelilerde Batı’dan gelen ve batı teknolojisi ile üretilmiş mallar demek. Bu soru Jared Diamond’u dünyadaki eşitsizliğin sebeplerini aramaya iter. Hepiniz Kızılderililerin Avrupalıların dağıttığı Çiçek hastalarının battaniyelerini kullandıkları için öldüklerini bilirsiniz. Peki ya Avrupalıların ilk Afrika’ya gidişlerinde Sıtma mikrobi yüzünden öldüklerini biliyor musunuz?

Sahip olunan coğrafi koşullar ve doğal kaynaklar uygarlığın doğuşunu nasıl etkiler? Coğrafya gerçekten kader midir? Gelişmişlik ve az gelişmişlik kavramları üzerine kafa yoruyorsanız uygarlık tarihi ilginizi çekiyorsa, mutlaka okumalısınız. Sapiens kitabının yazarı Yuval Noah Harari kitap için şöyle diyor ;”Bu kitap beni Orta Çağ savaşlarını araştıran bir tarihçiden insanlık tarihi öğrencisine dönüştürdü.”

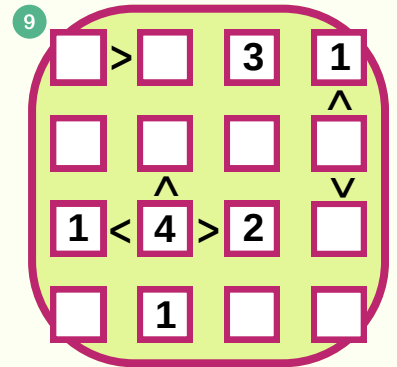
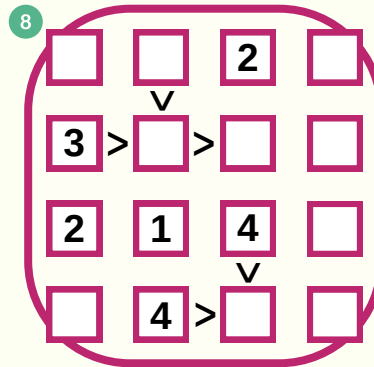
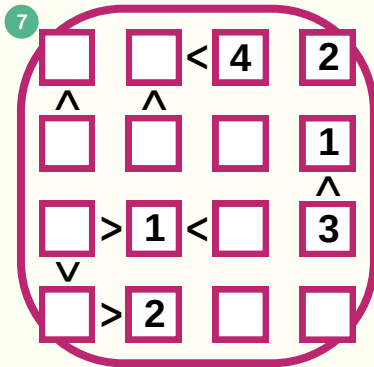
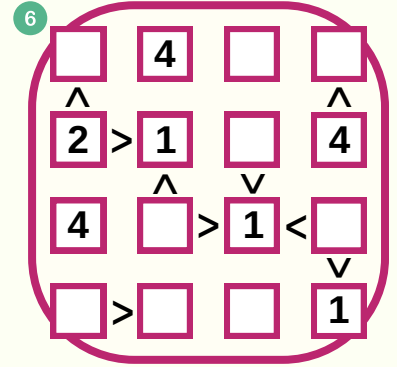
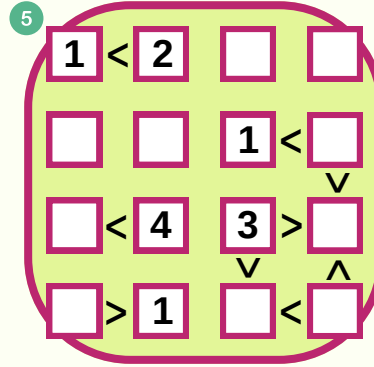
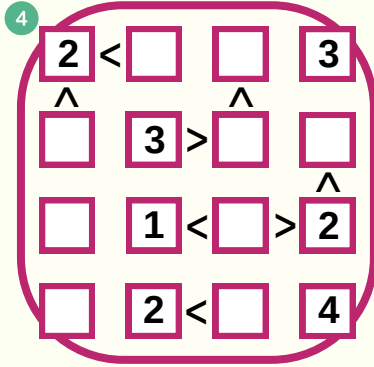
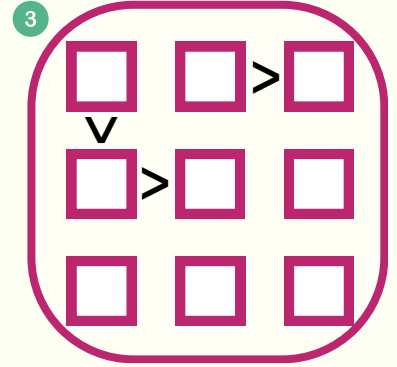
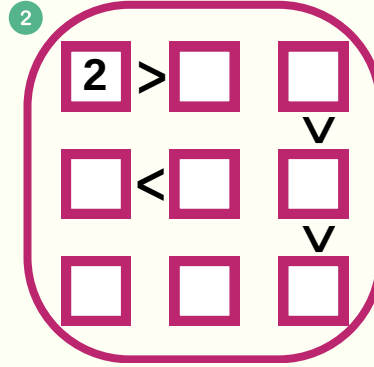
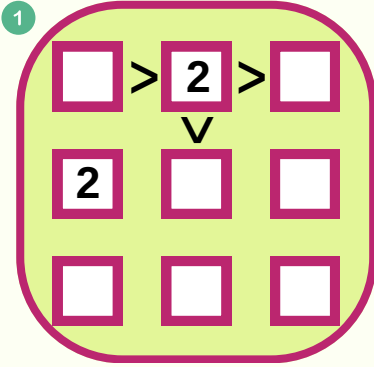
FUTOSHIKI

Bugün birlikte ilk kez Japonya'da ortaya çıkan ve matematikteki büyüktür, küçüktür işaretleri kullanılarak oynanan bir zeka oyunu ile tanışacağız.

İşte oyunumuzun birkaç kuralı;

- Diyagramda bulunan satır sayısı kadar rakam kullanılmalıdır. (3x3 bir diyagramda 1,2 ve 3 rakamları; 4x4 bir diyagramda 1,2,3 ve 4 rakamları kullanılmalıdır.)
- Satır ve sütunda rakam tekrarı olmamalıdır.
- Rakamlar satır ve sütunlara < (küçük), > (büyük) işaretlerine uygun olarak yerleştirilmelidir.

Cevaplar için 59. sayfaya bakınız.

BİRLİKTE KUKLA YAPALIM

YAZAR

**PSK. DAN. AYSU
DENİZ DURMAZ**

Kuklalar çocuklar için bir çeşit kendini ifade etme aracıdır. Çocuk kendisi üzerinden anlatmakta zorlandığı yaşantılarını bir kukla yardımı ile paylaşabilir. Kuklalar çocukların dil gelişimine katkı sağlarken bir yandan da çocuğun beden dilini kullanmasını geliştirir. Dergimizin bu sayfasında Psikolojik Danışman Aysu Deniz Durmaz tarafından evde birkaç malzemeyle kolayca nasıl kukla yapacağımızı okuyacağız.

Malzemeler;

- Makas
- Silikon tabancası ve silikon
- Çorap
- Renkli keçeler
- Renkli eva
- Pinpon topu
- Ponpon
- Sert karton

Kuklamızın adı MOBİ. Mobi, MOBİDES (Mobil Psikososyal Destek Programı) çalışmalarında size yol arkadaşlığı etmesi için tasarlandı. Mobi'yi pek çok amaçla kullanabiliriz. Bir etkinlik esnasında-sonrasında çocukların söyleyemediği, sormadığı şeyleri Mobi sorabilir. Zor bir konuyu Mobi ile birlikte mizah yoluyla ele alabilirsiniz. Tanışma etkinliklerinde buz kırıcı olarak kullanabilir, çocukların dikkatini kolayca çekebilirsiniz. Tamamen size kalmış...

Öncelikle çorabımızın alt kısmına (topuk çıkıntısının olduğu bölüm) uygun büyüklükte karton kesiyoruz. Kestiğimiz karton kuklamızın ağzını oluşturacak. Kartonu hazırladıktan sonra kartonu bir yarısı diğerinden biraz daha uzun olacak şekilde katlıyoruz. Bir yarısını daha uzun tutmamızın sebebi tavşan kuklası yapıyor olmamız, dişler önde duracağı için uzun bırakıyoruz.

Daha sonra katlama noktasından kartonu kesiyoruz. Çorabımızı tersine çeviriyoruz. Kestiğimiz karton parçalarından uzun olanı üst kısma, kısa olanı alt kısma gelecek şekilde yapıştırıyoruz.

Kartonu silikonla yapıştırdıktan sonra karton kısım içeride kalacak şekilde çorabımızı tekrar ön yüzüne çeviriyoruz. Kuklamızın ağız bölümüne uygun renkli bir keçe kesip bunu ağız bölümüne yapıştırıyoruz.

Artık kuklamızın ağız hazır! Dilerseniz dil detayı da ekleyebilirsiniz. Şimdi kuklamızın gözlerine geçebiliriz. Gözler için renkli bir keçeden aynı boyutta 2 ayrı yuvarlak kesiyoruz. Ayrıca gözün çerçevesini oluşturması için siyah keçeden aynı boyut ve kalınlıkta 2 ayrı şerit hazırlıyoruz. Gözler, pinpon topunun ortasına yapıştırdıktan sonra siyah şeridi pinpon topunu saracak şekilde yapıştırıyoruz.

Gözlerimiz hazır olduktan sonra çorabımızın üst kısmına (çorabın dikiş çizgisini baz alabilirsiniz) gelecek şekilde gözleri ve burnu yapıştırıyoruz.

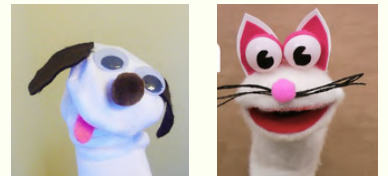
Geriye kuklamızın kulakları ve dişleri kaldı. Bunları hazırlarken evadan yararlanıyoruz. Eva keçeden daha sabit bir forma sahip bu sayede kulak ve diş için daha ideal bir malzeme oluyor. Kuklamızın boyutuna uygun olacak şekilde evadan kulaklarımızı kesiyoruz. Bu kulaklardan farklı renkte ve biraz daha küçük olacak şekilde başka kulaklar kesip üstlerine yapıştırıyoruz. Kulakları gözlerin arkasına (pinpon topuna) yapıştırıyoruz.

Son olarak beyaz evadan dişler kesiyoruz ve yapıştırıyoruz.

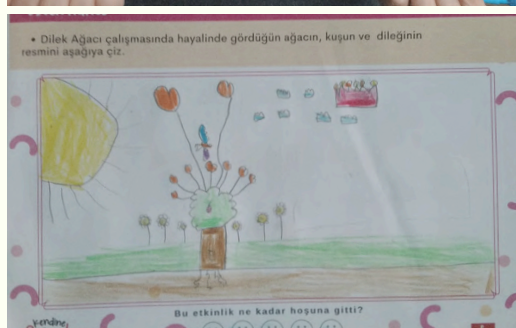
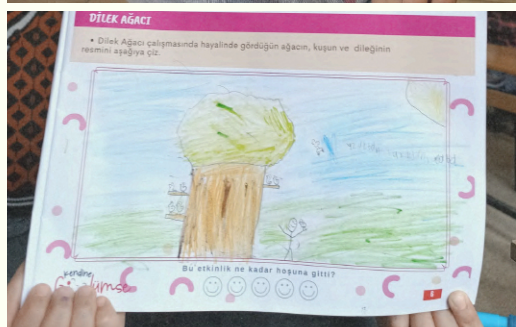
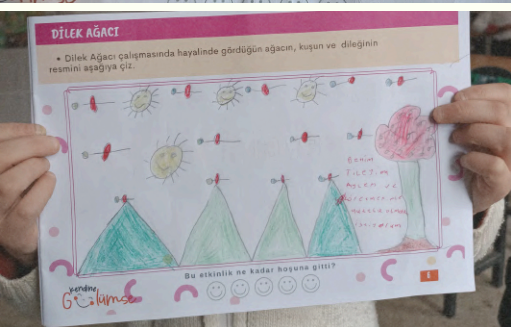
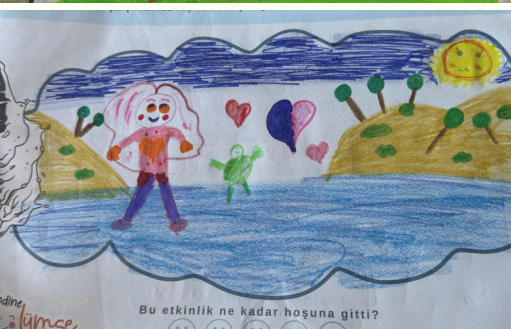
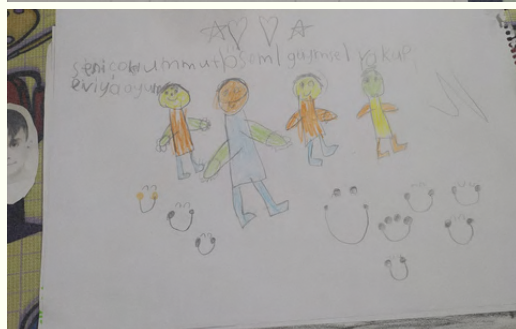
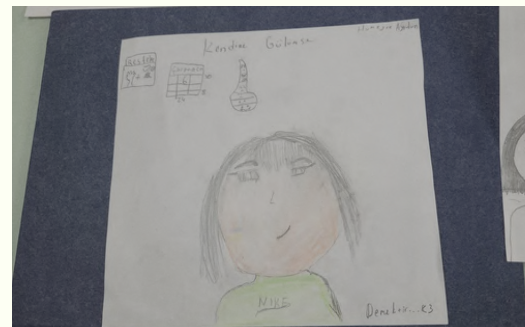
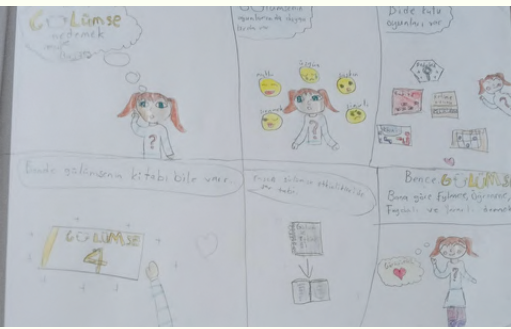

Hazırladığınız kuklayı www.kendinegulumsevakfi.org.tr adresi üzerinden bize göndermeyi unutma

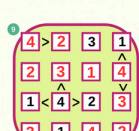
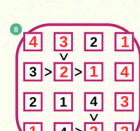
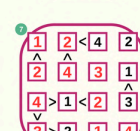
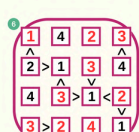
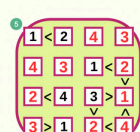
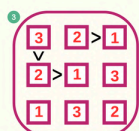
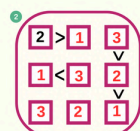
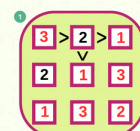
Benzer Öneriler;

Çocuklarımıza Sence Kendine Gülümse Ne? diye sorduk...

FUTOSHIKI CEVAPLAR

Eylem Garzanlı Doğan
Betül Aslan
Besra Karayığit
Mehmet Edremit
Şirin Doğan Akgüney
Merve Başçeşme
Zehra Ağtaş
Fesih Çeçen
Şüheda Süheyla Özcan
Hilal Doğmuş
Buse Özge
Yılmaz Sarıkuş
Ali Acinik
Veysi Doğru
Osman Adsan
Özge Kocatürk
Sabır Ekinci
Özge Ayana
Fatma Durmaz
Ebru Duran
Seren Eren Karaçay
Nuriye Sönmezsoy
Müge Yaküt
Cansu Kaya
Reyhan Bozkurt
Mehmet Eren Süheyla
Uğur Şakir
Mehmet Şahin Çetinkaya
Ece Kuş
Kasım Adsan
Doğan Karaçay
Büşra Uysal
Kasım Ekin
Halil İbrahim Şimşek
Vasfiye Özak
Murat İşcan
İsa doğan
Mehmet Korkmaz
Büşra Tezcan
Sefa Delioğlu
İsmail Ateş
Kübra Karaca
İrem Demir
Ömer Tezcan

Cihat Bozkurt
Nuray Karabıçak
Serhat Bahri Kurtay
Nurdan Alazeybek
Merve İşler
Fatma Aydal
Nurgul Aluftekin
Barış İnel
Eda Kaval
Şevval Tunçbilek
Hatice Kayış
Dilara Kurtuluş
Merve Nur Üstündağ
Bahar Ozan
Emine Yılmaz
Merve İsmail
Zeynep Akın
Nurcan
Emine Yılmaz
Ruken Gündoğan
Fatma Taşdemir
Şeyma Kırış
Yasemin Keşli
Ceylan Zeren
A. Enes Cici
Elif Merve Şimşek
Meryem Hakverdi
Keziban Gültekin
Demet Bedir
Merdan Kaya
Serkan Oflaz
Sündüz Yorgancılar
Hafize Erdayandı
İlhami Tosun
Seda SAFÇI
Hanım Aslan Keleş

İlksen Peten
Mehmet Batuhan Erol
Rukiye Çiğdem
Ayşe Kara
Sevda Doğan
Salih Erdinç
Merve Yağıcı
Ratibe Nur Çetinkaya
Cansu Özdemirci
Tuğba Karakaş
Sidar yıldız
Özlem Mete
Sefa Kılınç
Okan Şirin
Burçin Çakal
Yasemin Akınbaş
Dilara Ağaçdiken
Meltem Kumcu
Şeyma Alva
Zeynep Karan
Münevver Ozbay Şahin
Merve Aygün
Yasemin Akın
Mehtap Kurt
Yasemin Vezir
Gülşen Akın
Merdan Kaya
Zeynep Ekin
Veli Çinkır
Süleyman Bahar
Sevgi Ay Yıldız
Selma Çetin
Yasemin Nergiz Çağlar
Deniz Alkan
İrem Ayçiçek
Dilan Razi
Hülya Demirpehlivan
Begüm Ersoy
Pınar Esen
Zehra Nur Kurt

Neslihan Hanik
Sarenur Övünç Öztürk
Ebrar Ersöz
Hilal Yılmaz
Berna Uzun Soyer
Zeynep Çakar
Kardelen Araz
Mücahit Gökçe
Melek Kaya
Meryem Yakşi
Elif Hızıl
Fethiye Akgün
Mahmut Mutlu
Nurhanur Demir
Hülya Güzel
Burçin Çakal
Betül Yılmaz
Fatma Nur Bilgin
Elif Bir
Hasan Enes Demir
Elif Kanbay Peşdere
Nursena Şenol
Buse Erok
Cansu Çevik
Kübra Koç
Berna Uzun Soyer
Süheyla N. Velik
Berfin Kurtcebe
Zeynep Akın
Betül Şahin
Şüheda Gürkan
Melike Kökçam
Leyla Çoban
Ebru battal
Kübra Bilgin
Gamze Silier
Derya Acet
Baran Arslan
Nur Muahmmmed Özyurt
Recep Karaçoban
Neslihan Gül Velioglu
Yaren Akdemir
Sümeyye Dalga
Zeynep Etik

KAHRAMANIMIZ ÇOCUKLAR VE ONLARIN KAHRAMANI ÖĞRETMENLERİMİZE SEVGİLERİMİZLE

Halime Kara
Kübra Karaca
Ahmet Karaca
Fatma Taş
Betül Aslan
Fesih Çeçen
Besra Karayığit
Fatma Durmaz
Cüneyt SiBER
Çiğdem Comardoğlu
Beyzanur Ayaz
Emirhan Öz
Galip Dağ
Esra Özer
Selamet Akgül
Elif İçcan
Sevda AKAN
Alican Karakuş
Fatih Bozkurt
Ebru Dağıdır
Tansu Karataş
Özlem Ak
Sibel Bayhan
Suat Çıdam
Ayla Orhan Çıdam
Aygül Günel
Sevda Şahin
Halime Bulut
Ayşe Özdemir
Hafife Çeçen
Evin Demir
Fatma Arslan
Cuma Aktin
İlyas Durmaz
Buket Karadağ
Mahsum Işık
Ömer Sezgin
Hasibe Nur Alım
Hüseyin Kızıl
Ferhat Akçay
Bircan Yaman
Bilal Şimşek
Duygu Kocatürk
İsmail Alpsoy

Nese Duman
Hülya Kanak
Recep Şimşek
Mehtap Gülsüm Özbey
Murat Işık
Mehmet zeki Zıng
İrem Başçı
Barış Kaplan
Abdülşamet Karaca
Kübra Yalman
Nurullah İlaiz
Kübra Örtücü
Kübra Ekinci
Melek Akyapı
Fikret Ocak
Yakup Şen
Masum Uslu
Aynur Kartal
Kader Cebeci
ESEKİ
Neşe Duman
Müjde Kezer
Ceylan Nur Taşdemir
Seyfettin Ulutaş
Abdurrezak Ekinci
Mustafa Akyüz
Gülden Karadağ
Rabia Öztürk
Aylin Karakuş
Hacer Uyar
Alev Atalay
Kadir Özalp
Hamid Yalçın
Hilal Esra Şen
Maşallah Sürer
Fatih Abık
Hatice Kübra Talayhan
Nermin Taş
Meral Hnt
Senem Pehlivan
Gülcan Erdoğmuş
Aynur Albayrak Demir
Zümrete Gürkan

Gülsün Dindar
Buse Balkan
Zeynep Kibar
Dilan Şeker
Dilan Razi
Berivan İnan
Pelin Keçi
Aysu Savaş
Ece Soydan
Neslihan Gül Velioglu
Gurbet Kızmaz
Burcu Sarioğlu
Şeyma Gül Yapıcı
Aysel Avcı
Fatma Nur Orçan
Özge Tayfur
Efe Uygur
Selin Yavuz
Şeyma Nur Bayar
ÜRLE
Özge Yılmaz
Gülşen Yılmaz
Emine Aykan
Özge Kuru
Emine Aydın
Merve Aktekin
Merve Çevik
Oznur Özcan
Sükrü Özcan
Zeynep Yalçın
Merve Kul
Sümeyra Şeker
Nuray Bozok
F. Nur Hacınebioğlu
Zehra Güzel
Emine Candan
Didem Hasar
Tümay Yer
Gönül Çelik
Melek Bağrıyanık
Gül Kemiksizoğlu
Ayşegül Baydu
Ceren Günaydın
Elif Kaya
Bircan Yaman

Dilan Kümet
Nisanur Taşçı
Mine Aloğlu
Ömer Sezgin
Fatma Esra Ataman
Sibel Delil
Sümeyye İdil
Musa Öztürk
Yunus Emre Koçak
Ayla Yaltı
Yavuzhan Özkan
Serap baran
Özlem Karcan
Hacer Koroğlu
Melisa Özer
Emine Özlem Kır
Hatice Kübra Karakuş
Tuğba Akcakaya
Büşra Hazan Yılmaz
Özlem Seven
Muhammed Elmusa
Şevval Kazar
Zeynep yakut
Fazilet Bektaş
Nurcan Mengücek
Raci Yüksel
Fazilet Bektaş
Serra Dilara Alğur
Yeter Özcan
Gurbet Kızmaz
Tolunay D. Erdoğan
Leyla Özek
Esmanur Meyrili
Aleyna Kuzhan
Merve Türkoğlu Ataş
Fatma Esra Ataman
Melike Çeken
Ceyda Köse
Kübra Aktaş
Hilal Yukuş
Deniz Özgüzel
Ayşe Melek Karahan
Evin Orhan
Yeter Özcan

TESEKKÜRLER

